

შპს საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

სდასუ

შპს საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

დამტკიცებულია:

წარმომადგენლობითი საბჭოს 2026 წლის 02 ივნისის გადაწყვეტილებით (ოქმი №1)

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის
უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსი

ქ.თბილისი
2026წ.

პრეამბულა

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი (შემდგომში — „უნივერსიტეტი“) აღიარებს კვლევის ხარისხის, სანდოობისა და საზოგადოების ნდობის მჭიდრო კავშირს ეთიკურ პასუხისმგებლობასთან და აკადემიურ კეთილსინდისიერებასთან.

უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს, რომ ყველა კვლევითი საქმიანობა განხორციელდეს ადამიანის ღირსების, აკადემიური თავისუფლების, სამეცნიერო კეთილსინდისიერებისა და მონაცემთა დაცვის პრინციპების დაცვით.

წინამდებარე კოდექსი განსაზღვრავს კვლევის ეთიკურ პრინციპებს, პასუხისმგებლობებს, ინსტიტუციურ მექანიზმებსა და პროცედურებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ ეთიკური სტანდარტების დაცვას უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევითი საქმიანობის ყველა ეტაპზე.

კოდექსი შეესაბამება საერთაშორისო პრაქტიკას და ეფუძნება კვლევის ეთიკისა და კვლევითი კეთილსინდისიერების საერთაშორისოდ აღიარებულ პრინციპებს, მათ შორის:

- ა) ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევის ეთიკურ პრინციპებს;
- ბ) სამეცნიერო კეთილსინდისიერების საერთაშორისო სტანდარტებს;
- გ) პერსონალური მონაცემების დაცვის პრინციპებს;
- დ) აკადემიური თავისუფლებისა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი საქმიანობის პრინციპებს.

კოდექსი ასევე ითვალისწინებს საერთაშორისო კვლევის ეთიკის ჩარჩოებში ჩამოყალიბებულ საუკეთესო პრაქტიკას, მათ შორის ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევის ეთიკის დეკლარაციებს, კვლევითი კეთილსინდისიერების საერთაშორისო სახელმძღვანელო პრინციპებს, პერსონალური მონაცემების დაცვის თანამედროვე სტანდარტებსა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი საქმიანობის საერთაშორისოდ აღიარებულ მიდგომებს.

წინამდებარე პრეამბულა გამოხატავს უნივერსიტეტის ეთიკურ და ინსტიტუციურ ვალდებულებებს კვლევითი საქმიანობის მიმართ და წარმოადგენს ამ კოდექსით დადგენილი პრინციპებისა და პროცედურების განმარტებით საფუძველს.

თავი I. ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. კოდექსის მიზანი

1. წინამდებარე კვლევის ეთიკის კოდექსი (შემდგომში — „კოდექსი“) ადგენს უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევითი საქმიანობის ეთიკურ ჩარჩოს და განსაზღვრავს კვლევის ეთიკური სტანდარტების დაცვის ინსტიტუციურ მექანიზმებსა და სავალდებულო მოთხოვნებს.
2. კოდექსის მიზანია უნივერსიტეტის ფარგლებში დაგეგმილი, განხორციელებული, შეფასებული და გავრცელებული კვლევითი საქმიანობის განხორციელება ადამიანის უფლებების პატივისცემის, აკადემიური კეთილსინდისიერების, სამეცნიერო სიზუსტის, გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების პრინციპების საფუძველზე.

3. კოდექსი ასევე მიზნად ისახავს უნივერსიტეტში კვლევის ეთიკური კულტურის გაძლიერებას, კვლევის მონაწილეთა უფლებებისა და ინტერესების დაცვას, აგრეთვე სამეცნიერო კვლევისადმი საზოგადოების ნდობის განმტკიცებას.

მუხლი 2. სამართლებრივი საფუძველი

1. კოდექსი შეესაბამება საქართველოს მოქმედ კანონმდებლობას, უნივერსიტეტის შიდა სამართლებრივ აქტებს, ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევის საერთაშორისოდ აღიარებულ ეთიკურ პრინციპებსა და პროფესიულ სტანდარტებს, აგრეთვე უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპულ სტანდარტებსა და სახელმძღვანელო პრინციპებს (ESG).
2. კოდექსი ეფუძნება კვლევითი კეთილსინდისიერების საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკებს და გამოიყენება უნივერსიტეტის აკადემიური კეთილსინდისიერების კოდექსთან, ეთიკის კოდექსთან, პერსონალური მონაცემების დაცვის პოლიტიკასთან და სხვა შესაბამის შიდა სამართლებრივ აქტებთან სისტემურ ერთობაში.
3. კვლევის ეთიკასთან, კვლევის მონაწილეთა დაცვასთან და ეთიკურ შეფასებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ამ კოდექსის დებულებებს უპირატესი ძალა აქვს უნივერსიტეტის სხვა შიდა სამართლებრივ აქტებთან მიმართებით.
4. კოდექსის დებულებების დაცვა არ ათავისუფლებს მკვლევარს კანონმდებლობით, ხელშეკრულებით ან დაფინანსების პირობებით დაკისრებული ვალდებულებების შესრულებისაგან.

მუხლი 3. კოდექსის მოქმედების სფერო

1. კოდექსი ვრცელდება ყველა პირზე, რომელიც უნივერსიტეტის სახელით, მონაწილეობით, დაფინანსებით ან ინსტიტუციური მხარდაჭერით ახორციელებს კვლევით საქმიანობას, მათ შორის:
 - ა) აკადემიურ, სამეცნიერო, ადმინისტრაციულ და მოწვეულ პერსონალზე;
 - ბ) ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და სადოქტორო პროგრამების სტუდენტებზე;
 - გ) გარე მკვლევრებზე, პარტნიორებსა და თანაავტორებზე.
2. კოდექსი ვრცელდება ყველა იმ კვლევაზე, რომელიც:
 - ა) ხორციელდება უნივერსიტეტის სტრუქტურულ ერთეულებში;
 - ბ) ხორციელდება უნივერსიტეტის სახელით ან მისი პასუხისმგებლობით;
 - გ) ფინანსდება ან ადმინისტრაციულად მხარდაჭერილია უნივერსიტეტის მიერ;
 - დ) წარმოდგენილია როგორც უნივერსიტეტთან დაკავშირებული კვლევითი საქმიანობა;
 - ე) მოიცავს სტუდენტურ კვლევებს, თუ მათში იკვეთება ეთიკური რისკი, ადამიანთა მონაწილეობა ან პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემების გამოყენება.
3. კოდექსი ვრცელდება ყველა ტიპის კვლევაზე, მათ შორის საგანმანათლებლო, სოციალურ, ქცევით, იურიდიულ, ბიოსამედიცინო, კლინიკურ, ინტერდისციპლინურ, ონლაინ, არქივულ და მეორეული მონაცემების გამოყენებით განხორციელებულ კვლევებზე.

4. საერთაშორისო ან გარე ინსტიტუციებთან თანამშრომლობით განხორციელებული კვლევის შემთხვევაში გამოიყენება ის ეთიკური ან სამართლებრივი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფს კვლევის მონაწილეთა უფლებებისა და ინტერესების დაცვის უფრო მაღალ სტანდარტს.

მუხლი 4. ტერმინთა განმარტება

ამ კოდექსის მიზნებისთვის გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

- ა) **კვლევა** — სისტემური ინტელექტუალური საქმიანობა, რომელიც მიზნად ისახავს ახალი ცოდნის შექმნას, არსებული ცოდნის გადამოწმებას, ინტერპრეტაციას ან განვითარებას;
- ბ) **მკვლევარი** — ნებისმიერი პირი, რომელიც უნივერსიტეტის სახელით მონაწილეობს კვლევის დაგეგმვაში, განხორციელებაში, ანალიზში, ზედამხედველობაში ან კვლევის შედეგების გავრცელებაში;
- გ) **კვლევის მონაწილე** — ფიზიკური პირი, რომელიც უშუალოდ ან ირიბად მონაწილეობს კვლევაში ან რომლის შესახებაც კვლევის ფარგლებში გროვდება მონაცემები;
- დ) **პერსონალური მონაცემი** — ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც ეხება იდენტიფიცირებულ ან იდენტიფიცირებად ფიზიკურ პირს;
- ე) **სენსიტიური მონაცემი** — მონაცემი, რომლის დამუშავებამ შეიძლება განსაკუთრებული საფრთხე შეუქმნას პირის უფლებებს, თავისუფლებებს, ღირსებას, რეპუტაციას ან უსაფრთხოებას;
- ვ) **მოწყვლადი პირი ან ჯგუფი** — პირი ან ჯგუფი, რომლის თავისუფალი და ინფორმირებული მონაწილეობა კვლევაში შეიძლება შეზღუდული იყოს ასაკის, ჯანმრთელობის მდგომარეობის, დამოკიდებულების, სოციალური მდგომარეობის ან სხვა გარემოებების გამო;
- ზ) **ეთიკური განხილვა** — კვლევის შეფასების პროცესი, რომლის მიზანია დადგინდეს კვლევის შესაბამისობა ეთიკურ პრინციპებთან, მონაწილეთა დაცვის მოთხოვნებთან და მოქმედ სამართლებრივ სტანდარტებთან;
- თ) **ეთიკური რისკი** — კვლევის პროცესში შესაძლო ზიანი, რომელიც შეიძლება შეეხოთ კვლევის მონაწილეთა უფლებებს, უსაფრთხოებას, კეთილდღეობას ან პირადი ცხოვრების დაცულობას;
- ი) **ინფორმირებული თანხმობა** — კვლევის მონაწილის მიერ თავისუფლად, წინასწარ და სათანადო ინფორმაციის მიღების საფუძველზე გამოხატული ნება კვლევაში მონაწილეობის შესახებ;
- კ) **კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევა** — ისეთი მოქმედება ან უმოქმედობა, რომელიც არღვევს კვლევის სანდოობის, პატიოსნების, გამჭვირვალობისა და სამეცნიერო პასუხისმგებლობის ფუნდამენტურ მოთხოვნებს;
- ლ) **მონაცემთა ანონიმიზაცია** — პროცესი, რომლის შედეგადაც მონაცემები ისე მუშავდება, რომ აღარ იყოს შესაძლებელი კონკრეტული ფიზიკური პირის იდენტიფიცირება პირდაპირ ან ირიბად;
- მ) **მონაცემთა ფსევდონიმიზაცია** — მონაცემთა დამუშავების მეთოდი, რომლის შედეგადაც პერსონალური მონაცემები იცვლება კოდით ან სხვა იდენტიფიკატორით

ისე, რომ დამატებითი ინფორმაციის გარეშე შეუძლებელი იყოს კონკრეტული პირის იდენტიფიცირება.

მუხლი 5. აკადემიური თავისუფლება და ეთიკური პასუხისმგებლობა

1. უნივერსიტეტი აღიარებს აკადემიურ თავისუფლებას, როგორც ფუნდამენტურ აკადემიურ ღირებულებას, და უზრუნველყოფს მკვლევართა უფლებას დამოუკიდებლად აირჩიონ კვლევის თემა, მეთოდოლოგია, თეორიული მიდგომა და ანალიტიკური ჩარჩო.
2. აკადემიური თავისუფლება ხორციელდება ეთიკური პასუხისმგებლობის ფარგლებში და არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ისეთი კვლევითი საქმიანობის გასამართლებლად, რომელიც:
 - ა) არღვევს ადამიანის უფლებებს, ეთიკურ პრინციპებს ან სამართლებრივ ნორმებს;
 - ბ) ქმნის გაუმართლებელ ან არაპროპორციულ რისკს კვლევის მონაწილეთა, საზოგადოების ან გარემოსთვის;
 - გ) აზიანებს კვლევის სანდობას, აკადემიურ კეთილსინდისიერებას ან საზოგადოებრივ ნდობას.
3. მკვლევარი ვალდებულია კვლევის ყველა ეტაპზე დაიცვას ამ კოდექსით, მოქმედი კანონმდებლობითა და შესაბამისი პროფესიული სტანდარტებით დადგენილი მოთხოვნები.

თავი II. კვლევის ეთიკის პრინციპები

მუხლი 6. კვლევის ეთიკის ფუნდამენტური პრინციპები

1. წინამდებარე თავი განსაზღვრავს კვლევის ეთიკის ფუნდამენტურ პრინციპებს, რომლებიც წარმოადგენს უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევითი საქმიანობის ეთიკურ საფუძველს.
2. უნივერსიტეტში განხორციელებული ნებისმიერი კვლევითი საქმიანობა ეფუძნება კვლევის ეთიკის ფუნდამენტურ პრინციპებს, რომლებიც უზრუნველყოფს ადამიანის ღირსების დაცვას, სამეცნიერო კეთილსინდისიერებასა და კვლევის შედეგების სანდობას.
3. უნივერსიტეტში კვლევითი საქმიანობა ხორციელდება შემდეგი ძირითადი ეთიკური პრინციპების საფუძველზე:
 - ა) ადამიანის ღირსებისა და ავტონომიის პატივისცემა;
 - ბ) კეთილგანწყობა და ზიანის პრევენცია;
 - გ) სამართლიანობა და თანასწორობა;
 - დ) აკადემიური კეთილსინდისიერება და სამეცნიერო პატიოსნება;
 - ე) სამეცნიერო ვალიდურობა და მეთოდოლოგიური სანდობა;
 - ვ) კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა;
 - ზ) ანგარიშვალდებულება და პროფესიული პასუხისმგებლობა;
 - თ) პროპორციულობა ეთიკური შეფასების პროცესში.

4. ამ მუხლით განსაზღვრული პრინციპები ვრცელდება კვლევის ყველა ეტაპზე, მათ შორის კვლევის დაგეგმვაზე, განხორციელებაზე, მონაცემთა შეგროვებასა და დამუშავებაზე, ანალიზსა და კვლევის შედეგების გავრცელებაზე.

მუხლი 7. ადამიანის ღირსებისა და ავტონომიის პატივისცემა

1. ნებისმიერი კვლევა უნდა ეფუძნებოდეს კვლევაში ჩართული პირების ღირსების, ავტონომიისა და ფუნდამენტური უფლებების პატივისცემას.
2. ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევა უნდა ეფუძნებოდეს მონაწილეთა თავისუფალ და ინფორმირებულ თანხმობას.
3. კვლევის მონაწილეებს უნდა მიეწოდოთ საკმარისი, მკაფიო და გასაგები ინფორმაცია კვლევის მიზნის, ხასიათისა და მონაწილეთა უფლებების შესახებ.
4. მონაწილეს აქვს უფლება უარი თქვას კვლევაში მონაწილეობაზე ან შეწყვიტოს მონაწილეობა კვლევის ნებისმიერ ეტაპზე, მისთვის რაიმე უარყოფითი შედეგის დადგომის გარეშე, გარდა კანონით ან კვლევის ბუნებით ობიექტურად განპირობებული შემთხვევებისა.

მუხლი 8. კეთილგანწყობა და ზიანის პრევენცია

1. კვლევა უნდა დაიგეგმოს და განხორციელდეს ისე, რომ მაქსიმალურად გაიზარდოს მოსალოდნელი სარგებელი და მინიმუმამდე შემცირდეს შესაძლო ზიანი.
2. მკვლევარი ვალდებულია წინასწარ შეაფასოს კვლევასთან დაკავშირებული შესაძლო ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სოციალური, ეკონომიკური ან რეპუტაციული რისკები და მიიღოს შესაბამისი პრევენციული ზომები მათი შემცირების ან თავიდან აცილების მიზნით.

მუხლი 9. სამართლიანობა და თანასწორობა

1. კვლევის მონაწილეთა შერჩევა უნდა ეფუძნებოდეს სამეცნიერო მიზნებსა და კვლევის შინაარსობრივ აუცილებლობას.
2. დაუშვებელია მონაწილეთა შერჩევა დისკრიმინაციული ნიშნების საფუძველზე ან მათი არაპროპორციული დატვირთვა კვლევასთან დაკავშირებული რისკებით.

მუხლი 10. აკადემიური კეთილსინდისიერება და სამეცნიერო პატიოსნება

1. კვლევა უნდა განხორციელდეს აკადემიური კეთილსინდისიერების, სამეცნიერო პატიოსნებისა და პროფესიული პასუხისმგებლობის პრინციპების დაცვით.
2. მკვლევარი ვალდებულია კვლევის ყველა ეტაპზე იმოქმედოს პატიოსნად, გამჭვირვალედ და პასუხისმგებლიანად.
3. დაუშვებელია:
 - ა) მონაცემთა ფაბრიკაცია;
 - ბ) მონაცემთა ფალსიფიკაცია;
 - გ) პლაგიატი;

- დ) კვლევის შედეგების დამახინჯებული ან არაზუსტი წარმოდგენა;
- ე) კვლევითი კეთილსინდისიერების სხვა ფორმის დარღვევა.

მუხლი 11. სამეცნიერო ვალიდურობა და მეთოდოლოგიური სანდოობა

1. ეთიკურად დასაშვები კვლევა უნდა იყოს სამეცნიეროდ დასაბუთებული და მეთოდოლოგიურად სანდო.
2. კვლევის დიზაინი, მეთოდოლოგია და მონაცემთა ანალიზის მეთოდები უნდა უზრუნველყოფდეს მიღებული შედეგების სანდოობასა და მეცნიერულ ვალიდურობას.
3. მკვლევარი ვალდებულია კვლევის მონაცემები აღრიცხოს, გააანალიზოს და წარმოადგინოს ზუსტად და სრულად.

მუხლი 12. კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა

1. კვლევის ფარგლებში მიღებული ინფორმაცია უნდა დამუშავდეს კონფიდენციალურობისა და მონაცემთა დაცვის პრინციპების დაცვით.
2. პერსონალური მონაცემების დამუშავება უნდა განხორციელდეს მოქმედი კანონმდებლობისა და უნივერსიტეტის შესაბამისი შიდა პოლიტიკების შესაბამისად.

მუხლი 13. ანგარიშვალდებულება და პროფესიული პასუხისმგებლობა

1. მკვლევარი პასუხისმგებელია მის მიერ განხორციელებული კვლევის ეთიკურ, სამეცნიერო და პროფესიულ შესაბამისობაზე.
2. მკვლევარი ვალდებულია კვლევის ყველა ეტაპზე დაიცვას ამ კოდექსითა და მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები.
3. მკვლევარი პასუხისმგებელია კვლევის ფარგლებში ჩართული სტუდენტებისა და კვლევითი ჯგუფის სხვა წევრების სათანადო ეთიკური ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის უზრუნველყოფაზე.

მუხლი 14. პროპორციულობის პრინციპი

1. კვლევის ეთიკური შეფასება უნდა ეფუძნებოდეს პროპორციულობის პრინციპს.
2. ეთიკური განხილვის მოცულობა და სიღრმე განისაზღვრება კვლევის რისკის, სენსიტიურობისა და სირთულის მიხედვით.

მუხლი 15. ეთიკური პრინციპების გამოყენება კვლევის ციკლში

1. ამ თავით განსაზღვრული პრინციპები ვრცელდება კვლევის ყველა ეტაპზე, მათ შორის კვლევის დაგეგმვაზე, განხორციელებაზე, მონაცემთა შეგროვებასა და ანალიზზე, აგრეთვე შედეგების გავრცელებაზე.
2. მკვლევრები ვალდებულნი არიან ეთიკური საკითხები გაითვალისწინონ კვლევის დიზაინისა და მეთოდოლოგიის დაგეგმვის ადრეულ ეტაპზე.

3. უნივერსიტეტი ხელს უწყობს ეთიკური კულტურის განვითარებას და უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის პრინციპების ინტეგრაციას უნივერსიტეტის კვლევით საქმიანობასა და ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემაში.

მუხლი 16. ეთიკური პრინციპების ურთიერთდაბალანსება

1. კვლევის განხორციელებისას შესაძლოა წარმოიშვას სიტუაციები, როდესაც სხვადასხვა ეთიკური პრინციპის ერთმანეთთან დაბალანსება შეიძლება გახდეს საჭირო.
2. ასეთ შემთხვევაში გადაწყვეტილება უნდა ეფუძნებოდეს დასაბუთებულ შეფასებას, პროპორციულობის პრინციპის, ადამიანის უფლებების დაცვისა და კვლევის სამეცნიერო მიზნების გათვალისწინებით.
3. ეთიკური საკითხების შეფასებისას უპირატესობა ენიჭება კვლევის მონაწილეთა ღირსების, უფლებებისა და უსაფრთხოების დაცვას.

თავი III. ინფორმირებული თანხმობა, მოწყვლადი ჯგუფები და მონაცემთა დაცვა

მუხლი 17. ზოგადი დებულებები

1. ამ თავით განისაზღვრება ამ კოდექსის II თავით გათვალისწინებული ეთიკური პრინციპების პრაქტიკული განხორციელების წესები.
2. აღნიშნული წესები მიზნად ისახავს კვლევის მონაწილეთა უფლებების, ღირსების, უსაფრთხოებისა და პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის დაცვას.
3. ამ თავში განსაზღვრული მოთხოვნები ვრცელდება ყველა იმ კვლევაზე, რომელიც მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას ან პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემების გამოყენებას.

მუხლი 18. ინფორმირებული თანხმობის პროცედურა

1. ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევა დასაშვებია მხოლოდ მონაწილეთა თავისუფალი და ინფორმირებული თანხმობის საფუძველზე.
2. ინფორმირებული თანხმობის მიღებამდე კვლევის მონაწილეს უნდა მიეწოდოს მკაფიო, ზუსტი და გასაგები ინფორმაცია:
 - ა) კვლევის მიზნისა და შინაარსის შესახებ;
 - ბ) კვლევის პროცესისა და სავარაუდო ხანგრძლივობის შესახებ;
 - გ) შესაძლო რისკებისა და მოსალოდნელი სარგებლის შესახებ;
 - დ) მონაცემთა გამოყენებისა და დაცვის პირობების შესახებ;
 - ე) მონაწილეობის შეწყვეტის უფლების შესახებ.
3. ინფორმირებული თანხმობა, როგორც წესი, მიიღება წერილობითი ფორმით.
4. ზეპირი ან ელექტრონული თანხმობა დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს სათანადოდ არის დასაბუთებული და დამტკიცებულია კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ.

5. კვლევის მონაწილეს უნდა მიეცეს საკმარისი დრო და შესაძლებლობა გაეცნოს მიწოდებულ ინფორმაციას და მიიღოს ინფორმირებული გადაწყვეტილება კვლევაში მონაწილეობასთან დაკავშირებით.

მუხლი 19. მოწყვლადი ჯგუფების დაცვა

1. მოწყვლად ჯგუფებთან დაკავშირებული კვლევა ექვემდებარება განსაკუთრებულ ეთიკურ განხილვას.
2. ასეთი კვლევა დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ:
 - ა) აღნიშნული ჯგუფის ჩართვა აუცილებელია კვლევის მიზნის მისაღწევად;
 - ბ) კვლევასთან დაკავშირებული რისკები მაქსიმალურად შემცირებულია;
 - გ) გათვალისწინებულია დამატებითი დაცვის მექანიზმები;
 - დ) საჭიროების შემთხვევაში მიღებულია უფლებამოსილი წარმომადგენლის თანხმობა.
3. მოწყვლად ჯგუფებთან დაკავშირებული კვლევის განხორციელებისას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მონაწილეთა ღირსების, უსაფრთხოების, თავისუფალი არჩევანისა და ინტერესების დაცვას.

მუხლი 20. კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა

1. მკვლევარი ვალდებულია უზრუნველყოს კვლევის მონაწილეთა კონფიდენციალურობის დაცვა და პერსონალური მონაცემების კანონიერად, სამართლიანად და უსაფრთხოდ დამუშავება.
2. კვლევის ფარგლებში მონაცემები უნდა შეგროვდეს მხოლოდ იმ მოცულობით, რომელიც აუცილებელია კვლევის მიზნებისთვის.
3. პერსონალური მონაცემები უნდა იყოს დაცული უსაფრთხოდ და, სადაც შესაძლებელია, ანონიმიზებული ან ფსევდონიმიზებული.
4. პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემების შემცველი კვლევა უნდა ეფუძნებოდეს მონაცემთა მართვის გეგმას.
5. მონაცემთა შენახვის ვადა, წვდომის წესი, განადგურების ან არქივირების პირობები განისაზღვრება მონაცემთა მართვის გეგმით, მოქმედი კანონმდებლობითა და უნივერსიტეტის შესაბამისი შიდა აქტებით.

თავი IV. ეთიკური პასუხისმგებლობები

მუხლი 21. მკვლევარის ზოგადი პასუხისმგებლობები

1. მკვლევარი ვალდებულია უზრუნველყოს მის მიერ განხორციელებული კვლევის შესაბამისობა წინამდებარე კოდექსის მოთხოვნებთან.
2. მკვლევარი ვალდებულია:
 - ა) კვლევის დაგეგმვის ეტაპზე გამოავლინოს ეთიკურ საკითხებთან დაკავშირებული შესაძლო რისკები;

- ბ) განსაზღვროს, საჭიროებს თუ არა კვლევა ეთიკურ განხილვას და კვლევის ეთიკის კომიტეტის წინასწარ დამტკიცებას;
 - გ) მონაცემთა შეგროვების დაწყებამდე მიიღოს ყველა აუცილებელი ნებართვა და თანხმობა;
 - დ) დაიცვას კვლევის დამტკიცებული ეთიკური პროტოკოლი და განსაზღვრული ეთიკური პირობები;
 - ე) დაუყოვნებლივ აცნობოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ცვლილების, ახალი რისკის ან არასასურველი მოვლენის შესახებ.
3. ეთიკური პასუხისმგებლობა არის პირადი და მკვლევარი არ შეიძლება გათავისუფლდეს ამ პასუხისმგებლობისგან დაფინანსების წყაროს, ინსტიტუციური სტატუსის ან გარე პარტნიორობის არსებობის საფუძველზე.
4. მკვლევარი ვალდებულია ფლობდეს კვლევის ეთიკისა და კვლევითი კეთილსინდისიერების შესახებ შესაბამის ცოდნას და, საჭიროების შემთხვევაში, გაიაროს უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებული შესაბამისი ტრენინგი.

მუხლი 22. ეთიკური კონსულტაცია

1. მკვლევარს შეუძლია კვლევის დაგეგმვის ადრეულ ეტაპზე მიმართოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს ან შესაბამის პასუხისმგებელ პირს ეთიკურ საკითხებზე კონსულტაციის მისაღებად.
2. კონსულტაციის მიზანია შესაძლო ეთიკური რისკების წინასწარი იდენტიფიცირება და კვლევის დიზაინის გაუმჯობესება.
3. ეთიკური კონსულტაცია არ ცვლის ეთიკური განხილვის ოფიციალურ პროცედურას, თუ ასეთი განხილვა სავალდებულოა.

მუხლი 23. სტუდენტური კვლევა საბაკალავრო დონეზე

1. საბაკალავრო დონეზე განხორციელებული კვლევა უნდა იყოს საგანმანათლებლო მიზნებთან პროპორციული და, როგორც წესი, მიეკუთვნებოდეს დაბალი რისკის კვლევას.
2. საბაკალავრო დონეზე განხორციელებული კვლევა ხორციელდება აკადემიური ხელმძღვანელის ზედამხედველობით.
3. ბაკალავრიატის სტუდენტი ვალდებულია კვლევის დაწყებამდე შეავსოს ეთიკური თვითშეფასების ფორმა.
4. აკადემიური ხელმძღვანელი განსაზღვრავს, წარმოადგენს თუ არა კვლევა დაბალი რისკის სტუდენტურ კვლევას ან საჭიროებს თუ არა კვლევის განაცხადი კვლევის ეთიკის კომიტეტისთვის გადაგზავნას.
5. კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ კვლევის განაცხადის წინასწარი დამტკიცება სავალდებულოა, თუ კვლევა მოიცავს:
 - ა) ადამიანთა მონაწილეობას სენსიტიურ თემებთან დაკავშირებით;
 - ბ) არასრულწლოვანებს ან სხვა მოწყვლად ჯგუფებს;
 - გ) პერსონალურ ან სენსიტიურ მონაცემებს;
 - დ) ფსიქოლოგიურ, სოციალურ, რეპუტაციულ ან სამართლებრივ რისკებს.

6. დაბალი რისკის სტუდენტური კვლევა შეიძლება დაექვემდებაროს გამარტივებულ ეთიკურ შეფასებას წინამდებარე კოდექსით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად.

მუხლი 24. სტუდენტური კვლევა სამაგისტრო დონეზე

1. სამაგისტრო კვლევითი პროექტი ან სამაგისტრო ნაშრომი მონაცემთა შეგროვების დაწყებამდე უნდა დაექვემდებაროს წერილობით ეთიკურ თვითშეფასებას.
2. თუ კვლევა მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას, პერსონალურ ან სენსიტიურ მონაცემებს, მოწყვლად ჯგუფებს ან სხვა გაზრდილ ეთიკურ რისკს, აუცილებელია კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ ეთიკური განაცხადის განხილვა და წინასწარი დამტკიცება.
3. აკადემიური ხელმძღვანელი ვალდებულია დეტალურად აუხსნას მაგისტრანტს კვლევის ეთიკური მოთხოვნები და უზრუნველყოს კვლევის განხორციელების პროცესში სათანადო აკადემიური ზედამხედველობა.

მუხლი 25. სადოქტორო კვლევა

1. სადოქტორო კვლევა, რომელიც მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას, მონაცემთა დამუშავებას, მოწყვლად ჯგუფებს, სენსიტიურ თემებს ან სხვა მნიშვნელოვან ეთიკურ საკითხებს, ექვემდებარება კვლევის ეთიკის კომიტეტის წინასწარ განხილვასა და დამტკიცებას.
2. დოქტორანტი ვალდებულია წარმოადგინოს სრულყოფილი ეთიკური განაცხადი და შესაბამისი კვლევითი დოკუმენტაცია.
3. დოქტორანტი ვალდებულია კვლევა განხორციელოს მხოლოდ დამტკიცებული ეთიკური პროტოკოლის ფარგლებში.
4. სამეცნიერო ხელმძღვანელი ვალდებულია უზრუნველყოს სადოქტორო კვლევის ეთიკური ხელმძღვანელობა და მონიტორინგი.

მუხლი 26. აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალის პასუხისმგებლობები

1. აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალი, როგორც მკვლევარი და სტუდენტური კვლევის ხელმძღვანელი, ვალდებულია დაიცვას წინამდებარე კოდექსის მოთხოვნები.
2. აკადემიურ და სამეცნიერო პერსონალს ეკისრება პასუხისმგებლობა:
 - ა) საკუთარი კვლევის შესაბამისობაზე კვლევის ეთიკურ სტანდარტებთან;
 - ბ) სტუდენტების ეთიკურ ხელმძღვანელობასა და ზედამხედველობაზე;
 - გ) ინტერესთა კონფლიქტის იდენტიფიცირებასა და მართვაზე;
 - დ) გარე დაფინანსებით, დაკვეთით ან პარტნიორობით განხორციელებული კვლევის შესაბამისობაზე ამ კოდექსის მოთხოვნებთან.

მუხლი 27. კვლევის დაფინანსება და სპონსორობა

1. უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევა, მათ შორის გარე დაფინანსებით, გრანტით ან დაკვეთით შესრულებული კვლევა, უნდა შეესაბამებოდეს ამ კოდექსის ეთიკურ პრინციპებსა და მოთხოვნებს.
2. დაფინანსების წყარო, სპონსორი ან პარტნიორი ორგანიზაცია არ შეიძლება ახდენდეს ისეთ გავლენას კვლევის მეთოდოლოგიაზე, მონაცემთა ანალიზზე, შედეგების ინტერპრეტაციასა ან კვლევის შედეგების გამოქვეყნებაზე, რომელიც არღვევს სამეცნიერო დამოუკიდებლობასა და აკადემიურ კეთილსინდისიერებას.
3. მკვლევარი ვალდებულია გამჭვირვალედ გაამჟღავნოს კვლევის დაფინანსების წყარო და შესაძლო ინტერესთა კონფლიქტი შესაბამისი ინსტიტუციური წესების შესაბამისად.
4. გარე დაფინანსებით განხორციელებული კვლევაც უნდა განხორციელდეს ამ კოდექსით განსაზღვრული ეთიკური მოთხოვნებისა და პროცედურების შესაბამისად.

მუხლი 28. სტუდენტური კვლევის ეთიკური ზედამხედველობა

1. სტუდენტური კვლევის განხორციელებისას ეთიკური მოთხოვნების დაცვა წარმოადგენს როგორც სტუდენტის, ისე აკადემიური ხელმძღვანელის ვალდებულებას.
2. აკადემიური ხელმძღვანელი ვალდებულია:
 - ა) უზრუნველყოს სტუდენტის მიერ კვლევის ეთიკური მოთხოვნების სათანადო გააზრება;
 - ბ) შეაფასოს კვლევის შესაძლო ეთიკური რისკები კვლევის დაგეგმვის ეტაპზე;
 - გ) საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს ეთიკური განაცხადის წარდგენა კვლევის ეთიკის კომიტეტში;
 - დ) გააკონტროლოს კვლევის განხორციელება დამტკიცებული ეთიკური პროტოკოლის შესაბამისად.
3. სტუდენტური კვლევის ხელმძღვანელი არ შეიძლება დაეთანხმოს ისეთი კვლევის განხორციელებას, რომელიც აშკარად ეწინააღმდეგება ამ კოდექსის პრინციპებს ან ქმნის გაუმართლებელ ეთიკურ რისკს.

თავი V. ავტორობა, პუბლიკაცია და ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება

მუხლი 29. ავტორი და თანაავტორი

1. ავტორი არის პირი, რომელმაც კვლევის განხორციელებასა და შედეგების მომზადებაში შეიტანა რეალური, მნიშვნელოვანი და შემოწმებადი აკადემიური ან ინტელექტუალური წვლილი.
2. თანაავტორი არის პირი, რომელიც სხვებთან ერთად მონაწილეობდა კვლევითი ნაშრომის ან პუბლიკაციის შექმნაში და რომელმაც კვლევაში შეიტანა არსებითი აკადემიური ან ინტელექტუალური წვლილი.
3. თანაავტორები წინასწარ უნდა შეთანხმდნენ თავიანთ როლებსა და პასუხისმგებლობებზე.

4. დაუშვებელია იმ პირის ავტორად მიუთითებლობა, რომელმაც კვლევაში ან პუბლიკაციაში შეიტანა არსებითი აკადემიური ან ინტელექტუალური წვლილი.
5. დაუშვებელია იმ პირის ავტორად მითითება, რომელსაც კვლევაში არსებითი აკადემიური ან ინტელექტუალური წვლილი არ შეუტანია.
6. ყველა ავტორი პასუხისმგებელია საკუთარი წვლილის კეთილსინდისიერებაზე და, გონივრულ ფარგლებში, ნაშრომის მთლიანობაზე.

მუხლი 30. პუბლიკაციის ეთიკა

1. კვლევის შედეგების გამოქვეყნება უნდა ეფუძნებოდეს სიზუსტის, პატიოსნების, გამჭვირვალობისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების პრინციპებს.
2. დაუშვებელია, მათ შორის:
 - ა) ერთი და იმავე კვლევის შედეგების განმეორებითი გამოქვეყნება შესაბამისი მითითების გარეშე;
 - ბ) თვითპლაგიატი შესაბამისი მითითების გარეშე;
 - გ) კვლევის შედეგების შეცდომაში შემყვანი, მანიპულაციური ან დამახინჯებული წარმოდგენა;
 - დ) კვლევის შედეგების ხელოვნურად დაყოფა რამდენიმე პუბლიკაციად მხოლოდ პუბლიკაციების რაოდენობის გაზრდის მიზნით, თუ ასეთი დაყოფა მეცნიერულად დასაბუთებული არ არის.
3. მკვლევარმა სათანადოდ უნდა გაამჟღავნოს:
 - ა) კვლევის დაფინანსების წყარო;
 - ბ) შესაძლო ინტერესთა კონფლიქტი;
 - გ) საჭიროების შემთხვევაში — კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ გაცემული ეთიკური დამტკიცების შესახებ ინფორმაცია.
4. ნეგატიური ან არასასურველი შედეგების დაფარვა დაუშვებელია მხოლოდ მათი შინაარსის გამო, თუ მათი გამოქვეყნება სამეცნიეროდ ან ეთიკურად მნიშვნელოვანია.
5. მკვლევარს უფლება აქვს გამოაქვეყნოს კვლევის შედეგები, თუ ეს არ ეწინააღმდეგება მოქმედ კანონმდებლობას, კონფიდენციალურობის ვალდებულებებს, ეთიკურ მოთხოვნებს ან ხელშეკრულებით განსაზღვრულ პირობებს.

მუხლი 31. ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება კვლევაში

1. ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტების გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ იმ ფარგლებში, რომელიც არ არღვევს სამეცნიერო სიზუსტეს, კონფიდენციალურობას, პერსონალური მონაცემების დაცვასა და აკადემიურ კეთილსინდისიერებას.
2. ხელოვნური ინტელექტის სისტემა არ შეიძლება მიეთითოს ავტორად.
3. ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებისას საბოლოო პასუხისმგებლობა კვლევის შინაარსზე, სიზუსტესა და ეთიკურ შესაბამისობაზე სრულად ეკისრება მკვლევარს.
4. თუ კვლევის მომზადების, მონაცემთა ანალიზის, ტექსტის შექმნის, კოდირების ან პუბლიკაციის პროცესში გამოყენებულია ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტები და ამ გამოყენებას არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდა, მკვლევარმა ეს სათანადოდ უნდა ასახოს შესაბამის დოკუმენტაციაში ან პუბლიკაციაში.

5. დაუშვებელია კონფიდენციალური, პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემების შეყვანა ისეთ ციფრულ სისტემაში, რომლის უსაფრთხოება, კანონიერება ან გამოყენების პირობები სათანადოდ შეფასებული არ არის.
6. ხელოვნური ინტელექტი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ დამხმარე ინსტრუმენტის სახით და იგი არ უნდა ანაცვლებდეს მკვლევარის დამოუკიდებელ აკადემიურ ანალიზსა და კრიტიკულ შეფასებას.
7. მკვლევარი ვალდებულია გადაამოწმოს ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტების მიერ გენერირებული ინფორმაცია, ტექსტი, ანალიზი ან სხვა მასალა და უზრუნველყოს მისი სიზუსტე, სანდოობა და შესაბამისობა აკადემიურ და ეთიკურ სტანდარტებთან.

თავი VI. კვლევის ეთიკის კომიტეტი

მუხლი 32. კვლევის ეთიკის კომიტეტი და მისი სტატუსი

1. უნივერსიტეტში იქმნება ინსტიტუციური ორგანო — მუდმივმოქმედი კვლევის ეთიკის კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს უნივერსიტეტში დაგეგმილი და განხორციელებული კვლევების ეთიკურ განხილვას, შეფასებასა და მონიტორინგს.
2. კომიტეტი თავისი საქმიანობის განხორციელებისას მოქმედებს დამოუკიდებლად და გადაწყვეტილებებს იღებს აკადემიური კეთილსინდისიერების, ეთიკური პრინციპების, მოქმედი სამართლებრივი და ინსტიტუციური ნორმების საფუძველზე.
3. კომიტეტი ანგარიშვალდებულია უნივერსიტეტის რექტორის წინაშე, ხოლო ეთიკური შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების მიღებისას მოქმედებს დამოუკიდებლად.

მუხლი 33. კომიტეტის შემადგენლობა

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი უნდა იყოს მულტიდისციპლინური და შედგებოდეს შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე წევრებისგან.
2. კომიტეტის შემადგენლობა, შესაძლებლობის ფარგლებში, უნდა ითვალისწინებდეს:
 - ა) დისციპლინურ მრავალფეროვნებას;
 - ბ) გენდერულ ბალანსს;
 - გ) განსხვავებულ პროფესიულ და აკადემიურ გამოცდილებას.
3. საჭიროების შემთხვევაში კომიტეტი უფლებამოსილია კონკრეტული კვლევის განაცხადის განხილვის მიზნით მოიწვიოს გარე დამოუკიდებელი ექსპერტი.
4. კომიტეტის შემადგენლობაში, შესაძლებლობის ფარგლებში, შეიძლება შედიოდნენ სხვა აკადემიური ან პროფესიული ინსტიტუციების წარმომადგენლებიც, რაც ხელს შეუწყობს ეთიკური განხილვის პროცესის ობიექტურობასა და საზოგადოების ნდობის გაძლიერებას.

მუხლი 34. ინტერესთა კონფლიქტი

1. კომიტეტის წევრი ვალდებულია წინასწარ განაცხადოს ნებისმიერი რეალური, პოტენციური ან აღქმული ინტერესთა კონფლიქტის შესახებ.

- ინტერესთა კონფლიქტის არსებობის შემთხვევაში კომიტეტის წევრი არ მონაწილეობს შესაბამისი კვლევის განაცხადის განხილვასა და გადაწყვეტილების მიღებაში.
- ინტერესთა კონფლიქტის მართვა ხორციელდება უნივერსიტეტის შესაბამისი პოლიტიკის შესაბამისად.

მუხლი 35. კომიტეტის უფლებამოსილებები

- კვლევის ეთიკის კომიტეტი უფლებამოსილია:
 - განხილოს კვლევის ეთიკის განაცხადები;
 - მიიღოს გადაწყვეტილება კვლევის დამტკიცების, დამატებითი პირობების განსაზღვრის, განხილვის გადავადების ან უარყოფის შესახებ;
 - მოითხოვოს ცვლილებები კვლევის პროტოკოლში;
 - განახორციელოს დამტკიცებული კვლევების ეთიკური მონიტორინგი;
 - საჭიროების შემთხვევაში შეაჩეროს ან გააუქმოს კვლევისთვის გაცემული ეთიკური დამტკიცება.
- კომიტეტი პერიოდულად აფასებს ეთიკური განხილვის პრაქტიკას და, საჭიროების შემთხვევაში, წარმოადგენს რეკომენდაციებს კვლევის ეთიკის სისტემის გაუმჯობესების მიზნით.
- კომიტეტი უფლებამოსილია განსაზღვროს კვლევის ეთიკური განხილვის ფორმა, მათ შორის გამარტივებული ან სრული განხილვის პროცედურა.

მუხლი 36. კომიტეტის საქმიანობის პრინციპები

- კომიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკურ შეფასებას სამართლიანობის, გამჭვირვალობის, დამოუკიდებლობისა და პროფესიული მიუკერძოებლობის პრინციპების საფუძველზე.
- კომიტეტის გადაწყვეტილებები ეფუძნება ამ კოდექსის პრინციპებსა და უნივერსიტეტის შესაბამის პოლიტიკებს.
- ეთიკური განხილვის პროცედურები უნდა იყოს თანმიმდევრული, სამართლიანი და პროპორციული კვლევის რისკის დონესთან.
- კომიტეტის საქმიანობა ეფუძნება კონფიდენციალურობისა და პროფესიული ეთიკის დაცვის პრინციპებს.
- კომიტეტი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სხდომას ესწრება კომიტეტის წევრთა ნახევარზე მეტი. გადაწყვეტილება მიიღება დამსწრე წევრთა ხმების უმრავლესობით, თუ უნივერსიტეტის შიდა აქტებით სხვა წესი არ არის დადგენილი.
- კომიტეტის სხდომები შეიძლება ჩატარდეს ფიზიკურ, ელექტრონულ ან ჰიბრიდულ ფორმატში, იმ პირობით, რომ უზრუნველყოფილი იყოს განხილვის პროცესის კონფიდენციალურობა, პროცედურული სისწორე და გადაწყვეტილების მიღების სათანადო წესის დაცვა.

მუხლი 37. კომიტეტის ფორმირება

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტის წევრებს, მათ შორის კომიტეტის თავმჯდომარეს, განსაზღვრული ვადით ამტკიცებს უნივერსიტეტის რექტორი.
2. კომიტეტის წევრთა რაოდენობა და შემადგენლობა, აგრეთვე კომიტეტის საქმიანობის ორგანიზება და პროცედურული წესები განისაზღვრება უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კომიტეტის დებულებით.

მუხლი 38. კომიტეტის სხდომები

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი იკრიბება საჭიროების მიხედვით, თუმცა არანაკლებ სემესტრში ერთხელ.
2. კომიტეტის სხდომებს იწვევს კომიტეტის თავმჯდომარე ან მისი უფლებამოსილი წარმომადგენელი.
3. კომიტეტის სხდომის შესახებ წევრებს წინასწარ ეცნობებათ დღის წესრიგი და გადაეგზავნებათ განხილვისთვის საჭირო დოკუმენტაცია.
4. კომიტეტის საქმიანობა და გადაწყვეტილებები ექვემდებარება სათანადო დოკუმენტირებას და ინახება უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი წესით, კონფიდენციალურობის მოთხოვნების დაცვით.

მუხლი 39. კომიტეტის საქმიანობის გამჭვირვალობა და ანგარიშგება

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი უზრუნველყოფს თავისი საქმიანობის გამჭვირვალობასა და ანგარიშვალდებულებას უნივერსიტეტისა და აკადემიური საზოგადოების წინაშე.
2. კომიტეტი ყოველწლიურად ამზადებს საქმიანობის ანგარიშს, რომელიც ქვეყნდება და საჯაროდ ხელმისაწვდომია უნივერსიტეტის ვებგვერდზე. წლიური ანგარიში უნდა მოიცავდეს, მათ შორის:
 - ა) განხილული კვლევის განაცხადების რაოდენობას;
 - ბ) მიღებული გადაწყვეტილებების სახეებს;
 - გ) ეთიკური მონიტორინგის შედეგებს;
 - დ) კვლევის ეთიკასთან დაკავშირებულ ძირითად ტენდენციებსა და რეკომენდაციებს.
3. ანგარიშის მომზადებისა და გამოქვეყნებისას უზრუნველყოფილი უნდა იყოს კვლევის მონაწილეთა და მკვლევართა პერსონალური მონაცემების დაცვა.
4. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის კომიტეტის საქმიანობის ძირითადი პრინციპების, პროცედურებისა და განაცხადის წარდგენის წესების ხელმისაწვდომობას საუნივერსიტეტო საზოგადოებისთვის.

მუხლი 40. კვლევის ეთიკის სისტემის უწყვეტი გაუმჯობესება და ხარისხის უზრუნველყოფა

1. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის სისტემის უწყვეტ განვითარებასა და გაუმჯობესებას საერთაშორისო ეთიკური სტანდარტების, ეროვნული კანონმდებლობისა და საუკეთესო აკადემიური პრაქტიკის გათვალისწინებით.
2. კვლევის ეთიკის კომიტეტი, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან თანამშრომლობით, პერიოდულად აფასებს კვლევის ეთიკური განხილვის პრაქტიკას, პროცედურების ეფექტიანობასა და ეთიკური მოთხოვნების შესრულებას.

3. შეფასების შედეგები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს:
 - ა) კვლევის ეთიკის კოდექსის გაუმჯობესებისთვის;
 - ბ) ეთიკური განხილვის პროცედურების განვითარებისთვის;
 - გ) მკვლევართა და სტუდენტთა ეთიკური ცნობიერების ამაღლებისთვის;
 - დ) უნივერსიტეტის კვლევითი მმართველობისა და ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის განვითარებისთვის.
4. უნივერსიტეტი ხელს უწყობს კვლევის ეთიკის კულტურის განვითარებას აკადემიურ საზოგადოებაში და უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის პრინციპების ინტეგრაციას კვლევით საქმიანობაში, საგანმანათლებლო პროგრამებში და ინსტიტუციურ მართვაში.

თავი VII. კვლევის ეთიკური განხილვის პროცედურა

მუხლი 41. მიზანი და მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე თავი განსაზღვრავს კვლევის ეთიკური განხილვის მიზანს, ეტაპებს, პროცესში მონაწილე პირებს, გადაწყვეტილების მიღების წესსა და მონიტორინგის ძირითად მექანიზმებს.
2. ამ თავის მიზანია უნივერსიტეტში კვლევის ეთიკური განხილვის პროცესის სამართლიანი, პროპორციული, დამოუკიდებელი და გამჭვირვალე განხორციელების უზრუნველყოფა ერთიანი ინსტიტუციური პროცედურის საფუძველზე.
3. წინამდებარე თავის მოქმედება ვრცელდება უნივერსიტეტის პასუხისმგებლობით განხორციელებულ იმ კვლევებზე, რომლებიც საჭიროებს ეთიკურ კონსულტაციას, ეთიკის განაცხადის წარდგენას, ფორმალურ შემოწმებას, ეთიკურ შეფასებას, განხილვას, მონიტორინგს ან განმეორებით შეფასებას.

მუხლი 42. სავალდებულო ეთიკური განხილვა

1. კვლევა, რომელიც მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას, პერსონალურ ან სენსიტიურ მონაცემებს, მოწყვლად ჯგუფებს ან სხვა მნიშვნელოვან ეთიკურ რისკს, არ უნდა დაიწყოს ეთიკური განხილვისა და, საჭიროების შემთხვევაში, კვლევის ეთიკის კომიტეტის წინასწარი დამტკიცების გარეშე.
2. ასეთი კვლევის დაწყება ეთიკური დამტკიცების გარეშე წარმოადგენს ამ კოდექსის დარღვევას.

მუხლი 43. პროცესის მონაწილეები და მათი პასუხისმგებლობები

1. კვლევის ეთიკური განხილვის პროცესში მონაწილეობენ:
 - ა) მკვლევარი ან სტუდენტი, რომელიც ავსებს შესაბამის განაცხადის ფორმას, წარადგენს სრულ და ზუსტ ინფორმაციას და იცავს დამტკიცებულ ეთიკურ პირობებს;
 - ბ) აკადემიური ან სამეცნიერო ხელმძღვანელი, რომელიც სტუდენტური კვლევის შემთხვევაში ახორციელებს პირველად შეფასებას, აფასებს ეთიკური რისკის დონეს და,

საჭიროების შემთხვევაში, იძლევა რეკომენდაციას განაცხადის კვლევის ეთიკის კომიტეტში გადაგზავნის შესახებ;

გ) კვლევის ეთიკის კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს ეთიკურ განხილვას, იღებს გადაწყვეტილებას და, საჭიროების შემთხვევაში, ახორციელებს მონიტორინგს;

დ) კვლევის ეთიკის კომიტეტის თავმჯდომარე, რომელიც უზრუნველყოფს განაცხადის რეგისტრაციას, განხილვის ორგანიზებას და მიღებული გადაწყვეტილების განმცხადებლისთვის გაცნობას.

2. კვლევის ეთიკური განხილვის პროცესის ყველა მონაწილე ვალდებულია იმოქმედოს კეთილსინდისიერად, მიუკერძოებლად, კონფიდენციალურობის დაცვით და ამ კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად.

მუხლი 44. ეთიკური კონსულტაცია

1. მკვლევარს უფლება აქვს, კვლევის დაგეგმვის ადრეულ ეტაპზე მიმართოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს ან შესაბამის პასუხისმგებელ პირს ეთიკურ საკითხებზე კონსულტაციის მისაღებად.
2. ეთიკური კონსულტაციის მიზანია შესაძლო ეთიკური რისკების წინასწარი იდენტიფიცირება და კვლევის დიზაინის გაუმჯობესება.
3. ეთიკური კონსულტაცია წარმოადგენს სარეკომენდაციო პროცედურას და არ ცვლის ეთიკური განხილვის ოფიციალურ პროცედურას, თუ კვლევა ექვემდებარება სავალდებულო ეთიკურ განხილვას.
4. საჭიროების შემთხვევაში კომიტეტი მკვლევარს აძლევს რეკომენდაციებს ეთიკური მოთხოვნების დაცვისა და კვლევის დაგეგმვის გაუმჯობესების მიზნით.

მუხლი 45. ეთიკის განაცხადის წარდგენა

1. მკვლევარი ვალდებულია კვლევის დაწყებამდე კვლევის ეთიკის კომიტეტს წარუდგინოს ეთიკის განაცხადი ამ კოდექსით დადგენილი ფორმით.
2. კვლევის დონისა და სახის მიხედვით გამოიყენება ეთიკის განაცხადის შემდეგი ფორმები:
 - ა) ბაკალავრის ეთიკური თვითშეფასების ფორმა — ამ კოდექსის №1 დანართის შესაბამისად;
 - ბ) მაგისტრანტის ეთიკური განაცხადის ფორმა — ამ კოდექსის №2 დანართის შესაბამისად;
 - გ) დოქტორანტის ან მკვლევარის ეთიკური განაცხადის ფორმა — ამ კოდექსის №3 დანართის შესაბამისად.
3. ეთიკის განაცხადი მკვლევარმა ან სტუდენტმა კვლევის ეთიკის კომიტეტს უნდა წარუდგინოს:
 - ა) მონაცემთა შეგროვების დაწყებამდე;
 - ბ) კვლევაში მონაწილეთა ჩართვამდე;
 - გ) კვლევის დაწყებამდე, თუ კვლევა მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას ან მონაცემთა დამუშავებას.
4. ეთიკის განაცხადი, მათ შორის, უნდა მოიცავდეს:

- ა) კვლევის აღწერასა და მიზნებს;
- ბ) კვლევის მეთოდოლოგიას;
- გ) მონაწილეთა შერჩევისა და ჩართვის წესს;
- დ) შესაძლო რისკების შეფასებას და მათი შემცირების ზომებს;
- ე) ინფორმირებული თანხმობის ფორმებს;
- ვ) მონაცემთა მართვის გეგმას — ამ კოდექსის №4 დანართის შესაბამისად;
- ზ) ინტერესთა კონფლიქტის დეკლარაციას.

მუხლი 46. განაცხადის ფორმალური შემოწმება

1. ეთიკის განაცხადის წარდგენის შემდეგ განაცხადი კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ ექვემდებარება ფორმალურ და არა შინაარსობრივ შემოწმებას, რომლის მიზანია განაცხადის სრულყოფილად შევსებისა და ამ კოდექსით დადგენილი აუცილებელი დოკუმენტაციის წარმოდგენის დადგენა.
2. განაცხადის ფორმალური შემოწმება ხორციელდება ეთიკის კომიტეტის მიერ განსაზღვრული პასუხისმგებელი პირის მიერ განაცხადის მიღებიდან 5 სამუშაო დღის განმავლობაში.
3. ფორმალური შემოწმების ფარგლებში, მათ შორის, მოწმდება:
 - ა) სრულყოფილად არის თუ არა შევსებული განაცხადის ფორმა;
 - ბ) აღწერილია თუ არა კვლევა და წარმოდგენილია თუ არა მისი ძირითადი მეთოდოლოგიური ჩარჩო;
 - გ) საჭიროების შემთხვევაში წარმოდგენილია თუ არა ინფორმირებული თანხმობის ფორმები;
 - დ) წარმოდგენილია თუ არა მონაცემთა მართვისა და დაცვის გეგმა;
 - ე) წარდგენილია თუ არა ამ კოდექსით დადგენილი სხვა აუცილებელი დოკუმენტაცია.
4. განაცხადის არასრულად შევსების შემთხვევაში განმცხადებელს ეცნობება გამოვლენილი ხარვეზების შესახებ და ეძლევა შესაბამისი ვადა მათი აღმოსაფხვრელად.
5. ეთიკური განხილვის პროცედურა იწყება მხოლოდ სრულყოფილი განაცხადისა და აუცილებელი დოკუმენტაციის წარმოდგენის შემდეგ.

მუხლი 47. წინასწარი ეთიკური შეფასება და განხილვის ფორმის განსაზღვრა

1. ეთიკის განაცხადი პირველ ეტაპზე ექვემდებარება წინასწარ ეთიკურ შეფასებას, რომლის მიზანია განაცხადის რისკის დონისა და შესაბამისი განხილვის ფორმის განსაზღვრა.
2. წინასწარი ეთიკური შეფასება ხორციელდება:
 - ა) აკადემიური ან სამეცნიერო ხელმძღვანელის მიერ — სტუდენტური კვლევის შემთხვევაში;
 - ბ) კვლევის ეთიკის კომიტეტის თავმჯდომარის მიერ — აკადემიური ან სამეცნიერო პერსონალის მიერ წარმოდგენილი კვლევის შემთხვევაში.
3. წინასწარი ეთიკური შეფასების საფუძველზე განაცხადი შეიძლება დაექვემდებაროს:
 - ა) გამარტივებულ განხილვას — დაბალი რისკის კვლევებისთვის;

- ბ) სრულ განხილვას — მაღალი რისკის, სენსიტიური ან კომპლექსური კვლევებისთვის.
4. გამარტივებული განხილვა გამოიყენება, როგორც წესი, მაშინ, როდესაც კვლევა:
- ა) დაბალი რისკისაა;
 - ბ) არ მოიცავს მოწყვლად ჯგუფებს;
 - გ) არ იყენებს სენსიტიურ მონაცემებს;
 - დ) არ შეიცავს ინტერვენციას ან გაზრდილ რისკს.
5. სრული განხილვა სავალდებულოა, როგორც წესი, მაშინ, როდესაც კვლევა:
- ა) მოიცავს ადამიანთა უშუალო მონაწილეობას;
 - ბ) იყენებს პერსონალურ ან სენსიტიურ მონაცემებს;
 - გ) ეხება მოწყვლად ჯგუფებს;
 - დ) დაკავშირებულია ჯანმრთელობასთან, ბიოსამედიცინო საკითხებთან ან სხვა კომპლექსურ ეთიკურ გარემოებებთან.

მუხლი 48. ეთიკური განხილვა და შეფასების კრიტერიუმები

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი განაცხადის ეთიკური განხილვისას, მათ შორის, აფასებს:
 - ა) რისკისა და სარგებლის ბალანსს;
 - ბ) ინფორმირებული თანხმობის პროცესს;
 - გ) მონაცემთა დაცვისა და კონფიდენციალურობის ზომებს;
 - დ) კვლევის სამეცნიერო დასაბუთებასა და განხორციელებადობას;
 - ე) კვლევის მონაწილეთა დაცვის მექანიზმებს.
2. საჭიროების შემთხვევაში კომიტეტი უფლებამოსილია:
 - ა) მოითხოვოს დამატებითი განმარტებები ან დაზუსტებები;
 - ბ) მოითხოვოს კვლევის დოკუმენტაციის ან პროტოკოლის ცვლილება;
 - გ) მოიწვიოს დამოუკიდებელი ექსპერტი.

მუხლი 49. განხილვის ვადები და კომიტეტის გადაწყვეტილებები

1. წინასწარი ეთიკური შეფასება, როგორც წესი, სრულდება განაცხადის წარდგენიდან 5 სამუშაო დღის განმავლობაში.
2. გამარტივებული განხილვის შემთხვევაში გადაწყვეტილება, როგორც წესი, მიიღება განაცხადის წარდგენიდან 10 სამუშაო დღის განმავლობაში.
3. სრული განხილვის შემთხვევაში გადაწყვეტილება, როგორც წესი, მიიღება განაცხადის წარდგენიდან 20 სამუშაო დღის განმავლობაში.
4. აღნიშნული ვადები შეიძლება გაგრძელდეს განაცხადის სირთულის ან დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენის საჭიროების შემთხვევაში.
5. განაცხადის განხილვის შედეგების მიხედვით კვლევის ეთიკის კომიტეტი იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:
 - ა) კვლევის დამტკიცება;
 - ბ) დამატებითი პირობების განსაზღვრა;
 - გ) განხილვის გადავადება დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენამდე;
 - დ) კვლევის უარყოფა.

6. კომიტეტის წერილობითი და დასაბუთებული გადაწყვეტილება დროულად ეცნობება განმცხადებელს.

მუხლი 50. მონიტორინგი და დოკუმენტაცია

1. დამტკიცებულ კვლევის პროტოკოლში ნებისმიერი არსებითი ცვლილება საჭიროებს კომიტეტის წინასწარ შეფასებას.
2. მკვლევარი ვალდებულია აცნობოს კომიტეტს კვლევის მიმდინარეობისას წარმოშობილი მნიშვნელოვანი რისკების, არასასურველი მოვლენების ან დამტკიცებული პროტოკოლიდან გადახრის შესახებ.
3. კომიტეტი უფლებამოსილია მოითხოვოს შუალედური ან საბოლოო ანგარიში.
4. კომიტეტი უფლებამოსილია დროებით შეაჩეროს კვლევის განხორციელება, თუ არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი, რომ კვლევა საფრთხეს უქმნის მონაწილეთა უფლებებს, უსაფრთხოებას ან კეთილდღეობას.
5. კვლევისთვის გაცემული ეთიკური დამტკიცება მოქმედებს განსაზღვრული პერიოდის განმავლობაში და, საჭიროების შემთხვევაში, შეიძლება განახლდეს.
6. კომიტეტს უფლება აქვს შეაჩეროს ან გააუქმოს კვლევისთვის გაცემული ეთიკური დამტკიცება, თუ:
 - ა) კვლევა ხორციელდება დამტკიცებული პროტოკოლის დარღვევით;
 - ბ) გამოვლინდა ახალი ეთიკური რისკი, რომელიც საფრთხეს უქმნის მონაწილეთა უფლებებს, უსაფრთხოებას ან კეთილდღეობას;
 - გ) მკვლევარმა არ შეასრულა კომიტეტის მიერ დადგენილი პირობები.
7. მკვლევარი ვალდებულია აცნობოს კომიტეტს კვლევის დასრულების შესახებ და, საჭიროების შემთხვევაში, წარუდგინოს მოკლე საბოლოო ანგარიში.
8. ყველა განაცხადი, გადაწყვეტილება და შესაბამისი მიმოწერა რეგისტრირდება უნივერსიტეტის შესაბამის ინსტიტუციურ რეესტრში.
9. ეთიკური განხილვის დოკუმენტაცია ინახება უსაფრთხოდ, კონფიდენციალურობის მოთხოვნების დაცვით.
10. დოკუმენტაცია გამოიყენება ეთიკური მონიტორინგის, ანგარიშგებისა და უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის პროცესებში.
11. წინამდებარე თავით დადგენილი პროცედურები პერიოდულად გადაიხედება კვლევის ეთიკის კომიტეტისა და უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის შესაბამისი სტრუქტურის რეკომენდაციის საფუძველზე.

თავი VIII. კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევები

მუხლი 51. კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევის სახეები

კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევად, მათ შორის, მიიჩნევა:

- ა) მონაცემთა ან კვლევის შედეგების ფაბრიკაცია;
- ბ) მონაცემთა, კვლევის პროცესის ან კვლევის შედეგების ფალსიფიკაცია;
- გ) პლაგიატი;

- დ) ავტორად იმ პირის მითითება, რომელსაც კვლევაში არსებითი წვლილი არ შეუტანია, ან იმ პირის ავტორობიდან გამოტოვება, რომელმაც ასეთი წვლილი შეიტანა;
- ე) კვლევის მიზნების, მეთოდების ან შედეგების დამახინჯებული ან შეცდომაში შემყვანი წარმოდგენა;
- ვ) ინტერესთა კონფლიქტის განზრახ განუცხადებლობა;
- ზ) დამტკიცებული ეთიკური პროტოკოლის სერიოზული ან სისტემატური დარღვევა;
- თ) კვლევის შედეგების განზრახ დამალვა, შერჩევითი გამოქვეყნება ან შეცდომაში შემყვანი ინტერპრეტაცია;
- ი) მონაცემთა ან კვლევის შედეგების შერჩევითი გამოყენება ან წარმოდგენა ისე, რომ დამახინჯდეს კვლევის რეალური შედეგები ან მათი მეცნიერული მნიშვნელობა.

მუხლი 52. შეტყობინება და განმცხადებლის დაცვა

1. კვლევითი კეთილსინდისიერების შესაძლო დარღვევის შესახებ შეტყობინების წარდგენა შეუძლია სტუდენტს, აკადემიურ ან ადმინისტრაციულ პერსონალს, კვლევის მონაწილეს, დამფინანსებელს ან სხვა დაინტერესებულ პირს.
2. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კეთილსინდისიერი განმცხადებლის დაცვას შურისძიების, ზეწოლის ან დისკრიმინაციის ნებისმიერი ფორმისგან.
3. ანონიმური შეტყობინება შეიძლება განხილულ იქნეს იმ შემთხვევაში, თუ მასში წარმოდგენილია შესაძლო დარღვევის შესახებ საკმარისი და დასაბუთებული ინფორმაცია.

მუხლი 53. პირველადი შეფასება და მოკვლევა

1. შეტყობინების მიღების შემდეგ უნივერსიტეტი ახორციელებს პირველადი შეფასებას, რომლის მიზანია შესაძლო დარღვევის არსებობისა და განცხადების საფუძვლიანობის წინასწარი დადგენა.
2. საჭიროების შემთხვევაში უნივერსიტეტის რექტორის გადაწყვეტილებით ინიშნება ფორმალური მოკვლევა.
3. მოკვლევა უნდა განხორციელდეს დამოუკიდებლობის, მიუკერძოებლობის, კონფიდენციალურობისა და დროულობის პრინციპების დაცვით.
4. პირს, რომლის მიმართაც მიმდინარეობს მოკვლევა, უნდა მიეცეს ინფორმაციის გაცნობისა და საკუთარი პოზიციის წარმოდგენის შესაძლებლობა.
5. დარღვევის დადასტურების შემთხვევაში უნივერსიტეტი იღებს პროპორციულ ზომებს, მათ შორის:
 - ა) კვლევის შედეგების შესწორებას ან გაუქმებას;
 - ბ) ეთიკური დამტკიცების შეჩერებას ან გაუქმებას;
 - გ) კვლევითი საქმიანობის დროებით ან მუდმივ შეზღუდვას;
 - დ) დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრებას;
 - ე) საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი გარე ინსტიტუციების ინფორმირებას.

მუხლი 54. უსაფუძვლო ან ცრუ ბრალდებების დაუშვებლობა

1. კვლევითი კეთილსინდისიერების შესაძლო დარღვევის შესახებ შეტყობინება წარდგენილი უნდა იყოს კეთილსინდისიერად და პასუხისმგებლობით.
2. დაუშვებელია კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევის შესახებ შეგნებულად უსაფუძვლო ან განზრახ ცრუ ბრალდების წარდგენა.
3. იმ შემთხვევაში, თუ დადგინდება, რომ განცხადება შეგნებულად უსაფუძვლო ან განზრახ ცრუ იყო, უნივერსიტეტი უფლებამოსილია მიიღოს შესაბამისი ზომები მოქმედი კანონმდებლობისა და უნივერსიტეტის შიდა წესების შესაბამისად.
4. ამ მუხლით გათვალისწინებული დებულებები არ ზღუდავს პირის უფლებას, კეთილსინდისიერად და დასაბუთებულად წარადგინოს შეტყობინება შესაძლო დარღვევის შესახებ.

მუხლი 55. კვლევითი კეთილსინდისიერების საკითხების ინსტიტუციური მართვა

1. კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევებთან დაკავშირებული საკითხების განხილვა ხორციელდება უნივერსიტეტის შიდა წესების, კვლევის ეთიკის კოდექსისა და სხვა შესაბამისი ინსტიტუციური პოლიტიკების შესაბამისად.
2. საჭიროების შემთხვევაში კვლევითი კეთილსინდისიერების შესაძლო დარღვევის საკითხი შეიძლება გადაეცეს უნივერსიტეტის შესაბამის კოლეგიურ ან ადმინისტრაციულ ორგანოს შემდგომი განხილვისა და გადაწყვეტილების მისაღებად.
3. კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევის განხილვის პროცესში უზრუნველყოფილი უნდა იყოს პროცესის სამართლიანობა, კონფიდენციალურობა და ყველა მხარის უფლებების დაცვა.
4. კვლევითი კეთილსინდისიერების საკითხების მართვა წარმოადგენს უნივერსიტეტის კვლევის მართვისა და ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის განუყოფელ ნაწილს.

თავი IX. გასაჩივრება

მუხლი 56. გასაჩივრების მიზანი და მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე თავი განსაზღვრავს კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილებების გასაჩივრებისა და კვლევის ეთიკასთან დაკავშირებული საჩივრების განხილვის წესს.
2. გასაჩივრების პროცედურის მიზანია უზრუნველყოს დაინტერესებული პირების უფლებების დაცვა, ეთიკური გადაწყვეტილებების სამართლიანობა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესის გამჭვირვალობა.
3. ამ თავის მოქმედება ვრცელდება:
 - ა) საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო კვლევებზე;
 - ბ) აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის მიერ განხორციელებულ კვლევით საქმიანობაზე;
 - გ) იმ პირებზე, რომელთაც უშუალოდ ეხებათ კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილება ან შესაბამისი პროცედურა.
4. გასაჩივრების უფლება აქვს:
 - ა) მკვლევარს;
 - ბ) სტუდენტს;

- გ) აკადემიურ ან სამეცნიერო ხელმძღვანელს;
 - დ) იმ პირს, რომლის უფლებებს ან ინტერესებს უშუალოდ ეხება ეთიკური გადაწყვეტილება.
5. კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს წინამდებარე თავით დადგენილი წესის შესაბამისად.

მუხლი 57. გასაჩივრების საფუძვლები

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილების გასაჩივრების საფუძველი შეიძლება იყოს:
 - ა) ეთიკური განხილვის პროცედურის დარღვევა;
 - ბ) ახალი არსებითი ინფორმაცია ან გარემოება, რომელიც არ იყო ცნობილი გადაწყვეტილების მიღების დროს;
 - გ) გადაწყვეტილების აშკარა არაპროპორციულობა ან არასაკმარისი დასაბუთება.
2. გასაჩივრება არ შეიძლება ეფუძნებოდეს მხოლოდ სამეცნიერო ან აკადემიურ შეხედულებებთან დაკავშირებულ უთანხმოებას.

მუხლი 58. გასაჩივრების ვადა და ფორმა

1. სააპელაციო საჩივარი წარდგენილი უნდა იყოს წერილობით, კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილების მიღებიდან 10 სამუშაო დღის განმავლობაში.
2. სააპელაციო საჩივარი უნდა მოიცავდეს:
 - ა) გასაჩივრებული გადაწყვეტილების იდენტიფიკაციას;
 - ბ) გასაჩივრების საფუძვლის მკაფიო და დასაბუთებულ აღწერას;
 - გ) დამადასტურებელ დოკუმენტაციას, არსებობის შემთხვევაში.
3. დაგვიანებული ან აშკარად დაუსაბუთებელი სააპელაციო საჩივარი შეიძლება არ იქნეს მიღებული განსახილველად.

მუხლი 59. სააპელაციო კომისია

1. სააპელაციო საჩივარს განიხილავს უნივერსიტეტის რექტორის ბრძანებით შექმნილი სააპელაციო კომისია, რომლის წევრები არ ყოფილან ჩართული პირველადი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.
2. სააპელაციო კომისია უნდა შედგებოდეს სულ მცირე სამი წევრისგან.
3. საჭიროების შემთხვევაში სააპელაციო კომისიის შემადგენლობაში შეიძლება მოწვეულ იქნეს:
 - ა) გარე დამოუკიდებელი ექსპერტი;
 - ბ) სხვა აკადემიური ან პროფესიული ინსტიტუციის წარმომადგენელი.
4. სააპელაციო კომისიის წევრებზე ვრცელდება ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან აცილების ინსტიტუციური მოთხოვნები.

მუხლი 60. სააპელაციო საჩივრის განხილვის პროცესი

1. სააპელაციო კომისია პირველ ეტაპზე ამოწმებს საჩივრის დასაშვებობას.
2. დასაშვებობის დადგენის შემდეგ სააპელაციო კომისია განიხილავს მხოლოდ ეთიკურ და პროცედურულ საკითხებს.
3. კომისია უფლებამოსილია:
 - ა) მოითხოვოს დამატებითი განმარტებები ან დოკუმენტაცია;
 - ბ) მოიწვიოს განმცხადებელი, კვლევის ეთიკის კომიტეტის წარმომადგენელი ან სხვა შესაბამისი პირი;
 - გ) შეისწავლოს საქმის მასალები სრულად ან ნაწილობრივ.
4. საჩივრის განხილვა სააპელაციო კომისიაში მიმდინარეობს კონფიდენციალურობის პრინციპის დაცვით.

მუხლი 61. სააპელაციო კომისიის გადაწყვეტილება

1. საჩივრის განხილვის შედეგად სააპელაციო კომისიამ შეიძლება მიიღოს ერთ-ერთი შემდეგი გადაწყვეტილება:
 - ა) კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილება დატოვოს უცვლელად;
 - ბ) შეცვალოს კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილება;
 - გ) საკითხი დაუბრუნოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს ხელახალი განხილვისთვის, შესაბამისი მითითებებით.
2. სააპელაციო კომისიის გადაწყვეტილება უნდა იყოს წერილობითი და დასაბუთებული.
3. სააპელაციო კომისიის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება უნდა ეცნობოს განმცხადებელს გადაწყვეტილების მიღებიდან 5 სამუშაო დღის განმავლობაში.
4. სააპელაციო კომისიის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება წარმოადგენს უნივერსიტეტის ფარგლებში საბოლოო გადაწყვეტილებას.

თავი X. სწავლება და ხარისხის უზრუნველყოფა

მუხლი 62. ეთიკური განათლება და უნარების განვითარება

1. უნივერსიტეტი ხელს უწყობს კვლევის ეთიკის კულტურის განვითარებას და უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის მიმართულებით სისტემურ განათლებასა და ტრენინგებს სტუდენტებისთვის, აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალისთვის, ასევე კვლევის ეთიკის კომიტეტის წევრებისთვის.
2. ეთიკური განათლება მიზნად ისახავს კვლევის პროცესში ეთიკური სტანდარტების გაცნობიერებასა და პრაქტიკული უნარების განვითარებას.
3. ეთიკური განათლება მოიცავს, სულ მცირე, შემდეგ საკითხებს:
 - ა) ინფორმირებული თანხმობის პრინციპებს;
 - ბ) კვლევის მონაწილეთა უფლებებისა და უსაფრთხოების დაცვას;
 - გ) პერსონალური მონაცემებისა და კვლევის მონაცემთა დაცვას;
 - დ) კვლევით კეთილსინდისიერებას;
 - ე) ავტორობისა და პუბლიკაციის ეთიკას;
 - ვ) კვლევითი რისკების შეფასებასა და მართვას.

მუხლი 63. კვლევის ეთიკის ინტეგრაცია ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემაში

1. კვლევის ეთიკა წარმოადგენს უნივერსიტეტის შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის განუყოფელ ნაწილს.
2. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის პრინციპებისა და პროცედურების ინტეგრირებას:
 - ა) საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვაში;
 - ბ) პროგრამების მონიტორინგისა და პერიოდული მიმოხილვის პროცესში;
 - გ) ინსტიტუციურ თვითშეფასებასა და განვითარების გეგმებში.
3. კვლევის ეთიკის პრაქტიკა და გამოცდილება გამოიყენება ინსტიტუციური გაუმჯობესებისა და აკადემიური გარემოს განვითარების მიზნით.

მუხლი 64. ინსტიტუციური გამჭვირვალობა

1. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის პრინციპების, პროცედურებისა და განაცხადის წარდგენის წესების ხელმისაწვდომობას საუნივერსიტეტო საზოგადოებისთვის.
2. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს წინამდებარე კოდექსის ხელმისაწვდომობას საუნივერსიტეტო საზოგადოებისთვის, მათ შორის უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნების გზით.

თავი XI. დასკვნითი დებულებები

მუხლი 65. კოდექსის დამტკიცება, ძალაში შესვლა და გადახედვა

1. წინამდებარე კოდექსს ამტკიცებს უნივერსიტეტის წარმომადგენლობითი საბჭო და იგი ძალაში შედის მისი დამტკიცებისთანავე.
2. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის კოდექსის პერიოდულ შეფასებას და, საჭიროების შემთხვევაში, მის განახლებას საერთაშორისო სტანდარტების, მოქმედი კანონმდებლობისა და საუკეთესო აკადემიური პრაქტიკის გათვალისწინებით.
3. კოდექსში ცვლილებები და დამატებები მტკიცდება უნივერსიტეტის წარმომადგენლობითი საბჭოს მიერ დადგენილი წესით.
4. კოდექსის გადახედვისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს კვლევის ეთიკის პრაქტიკაში გამოვლენილი საჭიროებები, ხარისხის უზრუნველყოფის შედეგები და კვლევის ეთიკის კომიტეტის რეკომენდაციები.

მუხლი 66. კოდექსის დანართები და მათი გამოყენება

1. წინამდებარე კოდექსს ერთვის დანართები, რომლებიც წარმოადგენს მის განუყოფელ ნაწილს და გამოიყენება კვლევის ეთიკური განხილვის პროცესის სხვადასხვა ეტაპზე.
2. კოდექსის დანართებია:
 - ა) ბაკალავრის ეთიკური თვითშეფასების ფორმა;

- ბ) მაგისტრანტის ეთიკის განაცხადის ფორმა;
 - გ) დოქტორანტის/მკვლევარის ეთიკის განაცხადის ფორმა;
 - დ) მონაცემთა მართვის გეგმა;
 - ე) კვლევის მონაწილეს საინფორმაციო ფურცელი;
 - ვ) ინფორმირებული თანხმობის ფორმა;
 - ზ) კვლევის ეთიკური რისკების შეფასების ფორმა;
 - თ) კვლევის პროგრესის ანგარიში;
 - ი) ეთიკის განაცხადის ფორმალური შემოწმების ფორმა.
3. კოდექსის დანართები წარმოადგენს კვლევის ეთიკის სისტემის პრაქტიკულ ინსტრუმენტებს და გამოიყენება, მათ შორის, შემდეგი მიზნებისთვის:
- ა) კვლევის ეთიკური თვითშეფასების განხორციელებისას;
 - ბ) ეთიკური განაცხადის წარდგენისა და განხილვისას;
 - გ) კვლევის ეთიკური რისკების შეფასებისას;
 - დ) კვლევის მონაწილეთა ინფორმირებისა და ინფორმირებული თანხმობის მიღებისას;
 - ე) კვლევის მონაცემთა მართვისა და დაცვის უზრუნველყოფისას;
 - ვ) კვლევის მონიტორინგისა და პროგრესის შეფასებისას;
 - ზ) ეთიკური განხილვის პროცესის დოკუმენტირებისას.
4. დანართები გამოიყენება კვლევის ტიპის, საფეხურის, რისკის დონისა და კვლევის მონაწილეთა კატეგორიის შესაბამისად.
5. კოდექსის დანართებს იყენებენ კვლევის ეთიკის კომიტეტი, მკვლევრები, სტუდენტები და აკადემიური/სამეცნიერო ხელმძღვანელები წინამდებარე კოდექსით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად.

მუხლი 67. კოდექსის დანართების განახლება

1. უნივერსიტეტი უფლებამოსილია, საჭიროების შემთხვევაში, განაახლოს ან დააზუსტოს კოდექსის დანართებში წარმოდგენილი ფორმები მათი პრაქტიკული გამოყენების გაუმჯობესების მიზნით.
2. დანართებში განხორციელებული ცვლილებები არ უნდა ცვლიდეს კვლევის ეთიკური დაცვის არსებით სტანდარტებს და უნდა შეესაბამებოდეს წინამდებარე კოდექსის პრინციპებს, მოქმედ კანონმდებლობასა და საერთაშორისო ეთიკურ ნორმებს.
3. კოდექსის დანართების განახლება შესაძლებელია კვლევის ეთიკის კომიტეტის ან უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის რეკომენდაციის საფუძველზე.
4. დანართების სარედაქციო, ტექნიკური ან ადმინისტრაციული ხასიათის განახლება შესაძლებელია გამარტივებული წესით, შესაბამისი ინსტიტუციური პროცედურების დაცვით.
5. განახლებული დანართები ქვეყნდება უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე და ხელმისაწვდომია საუნივერსიტეტო საზოგადოებისათვის.

კვლევის ეთიკის კოდექსის დანართები

კოდექსის დანართები დაჯგუფებულია მათი ფუნქციური დანიშნულების მიხედვით და გამოიყენება ეთიკური განხილვის სხვადასხვა ეტაპზე.

1. ბაკალავრის ეთიკური თვითშეფასების ფორმა
2. მაგისტრანტის ეთიკის განაცხადის ფორმა
3. დოქტორანტის / მკვლევარის ეთიკის განაცხადის ფორმა
4. მონაცემთა მართვის გეგმა
5. კვლევის მონაწილეს საინფორმაციო ფურცელი
6. ინფორმირებული თანხმობის ფორმა
7. კვლევის ეთიკური რისკების შეფასების ფორმა
8. კვლევის პროგრესის ანგარიში
9. ეთიკის განაცხადის ფორმალური შემოწმების ფორმა

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

ბაკალავრის ეთიკური თვითშეფასების ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. სტუდენტის სახელი, გვარი: _____
2. ფაკულტეტი / საგანმანათლებლო პროგრამა: _____
3. კვლევის სათაური: _____
4. სასწავლო კურსი / კომპონენტი (არსებობის შემთხვევაში): _____
5. აკადემიური ხელმძღვანელის სახელი, გვარი: _____
6. კვლევის განხორციელების სავარაუდო პერიოდი: _____
7. საკონტაქტო ინფორმაცია (ელ. ფოსტა / ტელ.): _____

II. კვლევის მოკლე აღწერა

8. კვლევის მიზანი

მოკლედ აღწერეთ კვლევის მიზანი, ძირითადი კვლევითი კითხვა და მოსალოდნელი შედეგები (არაუმეტეს 150 სიტყვისა)

9. გამოყენებული მეთოდოლოგია

მიუთითეთ კვლევის ძირითადი მეთოდები (მაგ.: კითხვარი, ინტერვიუ, ფოკუს-ჯგუფი, დაკვირვება, დოკუმენტური ანალიზი, მეორეული მონაცემების ანალიზი და სხვ.)

10. მონაწილეთა სავარაუდო კატეგორია / მონაცემთა წყარო

თუ კვლევა მოიცავს ადამიანებს, მიუთითეთ მონაწილეთა სახე (მაგ.: სტუდენტები, საჯარო მოხელეები, საწარმოს, ორგანიზაციების წარმომადგენლები და სხვ.)

III. ეთიკური თვითშეფასება

გთხოვთ მონიშნოთ შესაბამისი პასუხი:

11. მოიცავს თუ არა კვლევა ადამიანთა მონაწილეობას?

☐ დიახ

☐ არა

12. გამოიყენება თუ არა პერსონალური ან იდენტიფიცირებადი მონაცემები?

☐ დიახ

☐ არა

13. გამოიყენება თუ არა სპეციალური კატეგორიის (სენსიტიური) მონაცემები?

☐ დიახ

☐ არა

14. მონაწილეობენ თუ არა კვლევაში არასრულწლოვნები ან სხვა მოწყვლადი პირები / ჯგუფები?

☐ დიახ

☐ არა

15. არსებობს თუ არა შესაძლო ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სოციალური, რეპუტაციული ან სამართლებრივი რისკი კვლევის მონაწილეებისთვის?

☐ დიახ

☐ არა

16. მოიცავს თუ არა კვლევა აუდიო, ვიდეო ან ფოტომასალის შეგროვებას?

☐ დიახ

☐ არა

17. იგეგმება თუ არა კვლევის მონაწილეთაგან ინფორმირებული თანხმობის მიღება?

☐ დიახ

☐ არა

18. არის თუ არა კვლევის თემა პოტენციურად სენსიტიური?

☐ დიახ

☐ არა

19. იქნება თუ არა კვლევაში მონაწილეობა სრულად ნებაყოფლობითი?

☐ დიახ

☐ არა

20. როგორ მოხდება კვლევის მონაწილეთა შერჩევა ან მოწვევა? (მაგ.: ელექტრონული კითხვარი, პირადი მოწვევა, საჯარო განცხადება და სხვ.)

21. თუ 11–19 პუნქტებიდან რომელიმე პასუხია „დიახ“, განმარტეთ შესაბამისი ეთიკური საკითხი და დაცვის ზომა.

IV. მონაცემთა დაცვა

22. როგორ იქნება დაცული კვლევისას მიღებული ინფორმაცია / მონაცემები?

- ☐ ანონიმიზაცია
- ☐ ფსევდონიმიზაცია
- ☐ პაროლით დაცული ფაილები
- ☐ შეზღუდული წვდომა
- ☐ მონაცემები წაიშლება კვლევის დასრულების შემდეგ
- ☐ სხვა: _____

23. ვის ექნება წვდომა კვლევის მონაცემებზე?

- ☐ მხოლოდ სტუდენტს
- ☐ სტუდენტსა და აკადემიურ ხელმძღვანელს
- ☐ სხვა: _____

V. სტუდენტის დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ:

- ამ ფორმაში მითითებული ინფორმაცია არის ზუსტი და სრული;
- კვლევა განხორციელდება საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად;
- კვლევის დიზაინში არსებითი ცვლილების შემთხვევაში წინასწარ ვაცნობებ აკადემიურ ხელმძღვანელს.

სტუდენტის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

VI. აკადემიური ხელმძღვანელის დასკვნა

24. ხელმძღვანელის შეფასება

- ☐ არ საჭიროებს კვლევის ეთიკის კომიტეტში წარდგენას
- ☐ საჭიროებს კვლევის ეთიკის კომიტეტში წარდგენას

25. ხელმძღვანელის კომენტარი / რეკომენდაცია

ხელმძღვანელის სახელი, გვარი: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

მაგისტრანტის ეთიკის განაცხადის ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. მაგისტრანტის სახელი, გვარი: _____
2. ფაკულტეტი / საგანმანათლებლო პროგრამა: _____
3. კვლევის / სამაგისტრო ნაშრომის სათაური: _____
4. აკადემიური ხელმძღვანელის სახელი, გვარი: _____
5. კვლევის განხორციელების სავარაუდო პერიოდი: _____
6. განმცხადებლის საკონტაქტო ინფორმაცია (ელ. ფოსტა / ტელ.): _____

II. კვლევის აღწერა

7. კვლევის მიზანი და ძირითადი ამოცანები (არაუმეტეს 250 სიტყვისა)

8. კვლევის მეთოდოლოგია და მონაცემთა წყაროები

აღწერეთ გამოყენებული კვლევის მეთოდები და მონაცემთა წყაროები (მაგ.: კითხვარი, ინტერვიუ, ფოკუს-ჯგუფი, დაკვირვება, დოკუმენტური ანალიზი, მეორეული მონაცემების ანალიზი და სხვ.)

9. მონაწილეთა აღწერა / შერჩევის კრიტერიუმები

(შეავსეთ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კვლევა მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას)

III. ეთიკური საკითხები

10. მოიცავს თუ არა კვლევა ადამიანთა მონაწილეობას?

☐ დიახ

☐ არა

11. გამოიყენება თუ არა პერსონალური ან იდენტიფიცირებადი მონაცემები?

☐ დიახ

☐ არა

12. გამოიყენება თუ არა სპეციალური კატეგორიის (სენსიტიური) მონაცემები?

☐ დიახ

☐ არა

13. მოიცავს თუ არა კვლევა მოწყვლად პირებს ან ჯგუფებს?

☐ დიახ

☐ არა

14. არსებობს თუ არა მონაწილეთათვის შესაძლო ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სოციალური, რეპუტაციული ან სამართლებრივი რისკი?

☐ დიახ

☐ არა

15. იქნება თუ არა კვლევაში მონაწილეობა სრულად ნებაყოფლობითი?

☐ დიახ

☐ არა

16. კვლევის შესაძლო ეთიკური რისკების აღწერა და რისკების მინიმიზაციის/მართვის ზომები

IV. ინფორმირებული თანხმობა

17. მიიღება თუ არა კვლევის მონაწილეთა ინფორმირებული თანხმობა?

☐ დიახ

☐ არა

18. თანხმობის ფორმა:

☐ წერილობითი

☐ ელექტრონული

☐ ზეპირი

☐ სხვა: _____

19. თუ ინფორმირებული თანხმობა არ მიიღება ან გამოიყენება ალტერნატიული ფორმა, გთხოვთ დაასაბუთოთ:

V. მონაცემთა დაცვა და მართვა

20. მონაცემთა ტიპები:

☐ ანონიმური

☐ ფსევდონიმიზებული

☐ პერსონალური

☐ სენსიტიური

21. მონაცემთა შენახვის ფორმა და უსაფრთხოების ზომები

22. მონაცემთა შენახვის სავარაუდო ვადა: _____

23. ვის ექნება წვდომა მონაცემებზე?

☐ მხოლოდ მკვლევარს

☐ მკვლევარს და აკადემიურ ხელმძღვანელს

☐ სხვა: _____

24. ერთვის თუ არა მონაცემთა მართვის გეგმა?

☐ დიახ

☐ არა

☐ არ არის საჭირო

VI. ინტერესთა კონფლიქტი

25. არსებობს თუ არა რეალური ან პოტენციური ინტერესთა კონფლიქტი?

☐ არა

☐ დიახ — გთხოვთ აღწეროთ:

VII. განმცხადებლის დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ:

- განაცხადში წარმოდგენილი ინფორმაცია არის ზუსტი და სრული;
- კვლევა არ დაიწყება ეთიკური განხილვის დასრულებამდე, თუ ასეთი განხილვა სავალდებულოა;
- კვლევა განხორციელდება საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსისა და კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილების შესაბამისად.

მაგისტრანტის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

აკადემიური ხელმძღვანელის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

VIII. პირველადი აკადემიური შეფასება

26. აკადემიური ხელმძღვანელის რეკომენდაცია:

- ☐ რეკომენდებულია სრული ეთიკური განხილვა
- ☐ რეკომენდებულია გამარტივებული ეთიკური განხილვა
- ☐ საჭიროებს დამატებით დაზუსტებას ფორმალურ შემოწმებამდე

კომენტარი:

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

დოქტორანტის/მკვლევარის ეთიკის განაცხადის ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. დოქტორანტის/მკვლევარის სახელი, გვარი: _____
2. სადოქტორო პროგრამა/კვლევითი ერთეული: _____
3. კვლევის სათაური: _____
4. სამეცნიერო ხელმძღვანელი / ხელმძღვანელები: _____
5. კვლევის განხორციელების სავარაუდო პერიოდი: _____
6. საკონტაქტო ინფორმაცია (ელ. ფოსტა /ტელ.): _____

II. კვლევის დეტალური აღწერა

7. კვლევის მიზანი, კვლევითი კითხვები, თეორიული ჩარჩო და მეთოდოლოგია (არაუმეტეს 400 სიტყვისა)

8. მონაწილეთა აღწერა, შერჩევის პრინციპები და კვლევის გარემო

აღწერეთ კვლევის მონაწილეთა კატეგორიები, შერჩევის კრიტერიუმები, რეკრუტირების მეთოდები და კვლევის განხორციელების გარემო.

III. ეთიკური რისკების შეფასება

9. მოიცავს თუ არა კვლევა ადამიანთა მონაწილეობას?

- ☐ დიახ
☐ არა

10. გამოიყენება თუ არა პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემები?

- ☐ დიახ
☐ არა

11. მოიცავს თუ არა კვლევა მოწყვლად პირებს ან ჯგუფებს?

- ☐ დიახ

☐ არა

12. არსებობს თუ არა საშუალო ან მაღალი ეთიკური რისკი კვლევის მონაწილეთათვის?

☐ დიახ

☐ არა

13. ეთიკური რისკების აღწერა და მათი შემცირების სტრატეგიები

IV. ინფორმირებული თანხმობა

14. აღწერეთ კვლევის მონაწილეთაგან ინფორმირებული თანხმობის მიღების პროცედურა

15. თანდართული დოკუმენტები:

- ☐ ინფორმირებული თანხმობის ფორმა
- ☐ მონაწილის საინფორმაციო ფურცელი
- ☐ რეკრუტირების ტექსტი / მოწვევის ტექსტი
- ☐ კითხვარი / ინტერვიუს გზამკვლევი
- ☐ სხვა: _____

V. მონაცემთა მართვა

16. მონაცემთა ტიპები და წყაროები

17. მონაცემთა დაცვის ზომები (მაგ.: ანონიმიზაცია, ფსევდონიმიზაცია, დაშიფვრა, პაროლით დაცული ფაილები, შეზღუდული წვდომა)

18. ერთვის თუ არა მონაცემთა მართვის გეგმა?

☐ არა

☐ დიახ

VI. ინტერესთა კონფლიქტი და დაფინანსება

19. არსებობს თუ არა რეალური ან პოტენციური ინტერესთა კონფლიქტი?

- ☐ არა
☐ დიახ

თუ დიახ, განმარტეთ:

20. აქვს თუ არა კვლევას გარე დაფინანსება ან საგრანტო მხარდაჭერა?

- ☐ არა
☐ დიახ

თუ დიახ, მიუთითეთ წყარო:

VII. დოქტორანტის/ მკვლევარის დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ:

- განაცხადში წარმოდგენილი ინფორმაცია არის ზუსტი და სრული;
- კვლევა განხორციელდება მხოლოდ კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ დამტკიცებული პირობების შესაბამისად;
- კვლევის დიზაინში არსებითი ცვლილებების შემთხვევაში ამის შესახებ წინასწარ ეცნობება კვლევის ეთიკის კომიტეტს.

დოქტორანტის/მკვლევარის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

სამეცნიერო ხელმძღვანელის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

VIII. კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილება

- ☐ დამტკიცებულია
☐ დამტკიცებულია პირობებით
☐ საჭიროებს არსებით გადამუშავებას
☐ უარყოფილია

კომიტეტის კომენტარი:

კომიტეტის თავმჯდომარის სახელი, გვარი: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

მონაცემთა მართვის გეგმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. მკვლევრის/სტუდენტის სახელი, გვარი: _____
2. კვლევის დონე:
 - ☐ საბაკალავრო
 - ☐ სამაგისტრო
 - ☐ სადოქტორო
 - ☐ აკადემიური / სამეცნიერო პერსონალის კვლევა
3. პროგრამა / ფაკულტეტი / კვლევითი ერთეული: _____
4. კვლევის სათაური: _____
5. ხელმძღვანელი/პროექტის ხელმძღვანელი: _____
6. კვლევის განხორციელების სავარაუდო პერიოდი: _____

II. მონაცემთა აღწერა

7. მონაცემთა ტიპები
 - ☐ რაოდენობრივი
 - ☐ ხარისხობრივი
 - ☐ შერეული
 - ☐ მეორეული მონაცემები
 - ☐ ადმინისტრაციული მონაცემები
 - ☐ ტექსტური მონაცემები
 - ☐ აუდიო მონაცემები
 - ☐ ვიდეო მონაცემები
 - ☐ ფოტო მასალა
 - ☐ სხვა: _____
8. მონაცემები მოიცავს
 - ☐ პერსონალურ მონაცემებს
 - ☐ იდენტიფიცირებად მონაცემებს
 - ☐ სპეციალური კატეგორიის / სენსიტიურ მონაცემებს
 - ☐ ანონიმურ მონაცემებს

9. მონაცემთა წყაროები და მოპოვების მეთოდები

აღწერეთ მონაცემთა ძირითადი წყაროები და მათი მოპოვების მეთოდები (მაგ.: კითხვარი, ინტერვიუ, ფოკუს-ჯგუფი, ადმინისტრაციული მონაცემები, დოკუმენტური ანალიზი, საჯარო მონაცემთა ბაზები და სხვ.)

III. ეთიკური და სამართლებრივი შესაბამისობა

10. მიღებულია თუ არა ეთიკური ნებართვა?

- ☐ დიახ
- ☐ არა
- ☐ მიმდინარეობს განხილვა

11. ინფორმირებული თანხმობის ფორმა

- ☐ წერილობითი
- ☐ ელექტრონული
- ☐ ზეპირი
- ☐ არ არის საჭირო
- ☐ სხვა: _____

12. დაცული სამართლებრივი და ინსტიტუციური საფუძვლები

- ☐ პერსონალური მონაცემების დაცვის ეროვნული კანონმდებლობა
- ☐ უნივერსიტეტის შიდა პოლიტიკები
- ☐ კვლევის ეთიკის კოდექსი
- ☐ სხვა: _____

IV. მონაცემთა შენახვა და უსაფრთხოება

13. მონაცემთა შენახვის ადგილი

- ☐ დაცული კომპიუტერი
- ☐ უნივერსიტეტის სერვერი
- ☐ დამიწრული ღრუბლოვანი სივრცე
- ☐ ქაღალდზე არსებული მასალა უსაფრთხო კარადაში
- ☐ სხვა: _____

14. უსაფრთხოების ზომები

- ☐ პაროლით დაცვა
- ☐ დამიწვრა
- ☐ შეზღუდული წვდომა
- ☐ ორფაქტორიანი ავთენტიფიკაცია
- ☐ სხვა: _____

15. ვის ექნება წვდომა მონაცემებზე?

- ☐ მხოლოდ მკვლევარს
- ☐ მკვლევარს და აკადემიურ / სამეცნიერო ხელმძღვანელს
- ☐ კვლევით გუნდს
- ☐ სხვა: _____

16. მონაცემთა სარეზერვო ასლები

- ☐ რეგულარული სარეზერვო ასლები იქმნება
- ☐ სარეზერვო ასლები ინახება უნივერსიტეტის სერვერზე
- ☐ სხვა: _____

V. ანონიმიზაცია /ფსევდონიმიზაცია

17. გამოიყენება თუ არა მონაცემთა ანონიმიზაცია ან ფსევდონიმიზაცია?

- ☐ დიახ
- ☐ არა

18. თუ დიახ, აღწერეთ გამოყენებული მეთოდი და ეტაპი

VI. მონაცემთა გამოყენება და გაზიარება

19. მონაცემები გამოყენებული იქნება

- ☐ მხოლოდ მიმდინარე კვლევისთვის
- ☐ სამომავლო აკადემიური კვლევისთვის
- ☐ სამეცნიერო პუბლიკაციებისთვის
- ☐ სასწავლო მიზნებისთვის ანონიმური ფორმით
- ☐ სხვა: _____

20. მონაცემთა გაზიარება მესამე პირებთან

- ☐ არა
- ☐ დიახ — აღწერეთ პირობები და დაცვის მექანიზმები

VII. შენახვის ვადა და განადგურება

21. მონაცემთა შენახვის ვადა

- ☐ კვლევის დასრულებამდე
- ☐ ____ წელი კვლევის დასრულების შემდეგ
- ☐ კანონით დადგენილი ვადა
- ☐ სხვა: _____

22. მონაცემთა განადგურების / არქივირების მეთოდი

- ☐ უსაფრთხო წაშლა
- ☐ ფიზიკური განადგურება

☐ ანონიმიზებული არქივირება

☐ სხვა: _____

VIII. დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ მონაცემთა მართვა განხორციელდება ამ გეგმაში მითითებული წესების შესაბამისად და ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ცვლილების შემთხვევაში წინასწარ ეცნობება შესაბამის პასუხისმგებელ პირს ან კვლევის ეთიკის კომიტეტს.

მკვლევრის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

ხელმძღვანელის ხელმოწერა (არსებობის შემთხვევაში): _____

თარიღი: _____

IX. კომიტეტის / პასუხისმგებელი პირის შეფასება

☐ დამტკიცებულია

☐ საჭიროებს დაზუსტებას

☐ უარყოფილია

კომენტარი

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

კვლევის მონაწილეს საინფორმაციო ფურცელი

მადლობას გიხდით ამ კვლევის მიმართ გამოჩენილი ინტერესისთვის. გთხოვთ ყურადღებით გაეცნოთ ქვემოთ წარმოდგენილ ინფორმაციას, რათა მიიღოთ ინფორმირებული გადაწყვეტილება კვლევაში მონაწილეობის შესახებ.

1. კვლევის შესახებ ინფორმაცია

კვლევის სათაური: _____

მკვლევარი / სტუდენტი: _____

ფაკულტეტი / საგანმანათლებლო პროგრამა: _____

აკადემიური ხელმძღვანელი (არსებობის შემთხვევაში): _____

საკონტაქტო ინფორმაცია: _____

2. კვლევის მიზანი

ამ კვლევის მიზანია: _____

კვლევის შედეგები გამოყენებული იქნება აკადემიური და/ან სამეცნიერო მიზნებისთვის.

3. რატომ გიწვევთ კვლევაში მონაწილეობისთვის

თქვენ მიწვეული ხართ ამ კვლევაში მონაწილეობის მისაღებად, რადგან: _____

თქვენი მონაწილეობა მნიშვნელოვანია კვლევის მიზნების მიღწევისთვის.

4. რას გულისხმობს კვლევაში მონაწილეობა

კვლევაში მონაწილეობა შეიძლება მოიცავდეს:

- ☐ კითხვარის შევსებას
- ☐ ინტერვიუში მონაწილეობას
- ☐ ფოკუს-ჯგუფში მონაწილეობას
- ☐ დაკვირვებას
- ☐ სხვა: _____

კვლევის სავარაუდო ხანგრძლივობა: _____

5. შესაძლო რისკები

კვლევაში მონაწილეობასთან დაკავშირებული შესაძლო რისკები შეიძლება მოიცავდეს: _____

მკვლევარი მიიღებს შესაბამის ზომებს შესაძლო რისკების მინიმიზაციისთვის.

6. კვლევის შესაძლო სარგებელი

კვლევის შესაძლო სარგებელი შეიძლება იყოს:

- ახალი ცოდნის შექმნა;
- აკადემიური კვლევის განვითარება;
- კონკრეტული სოციალური ან პროფესიული საკითხების უკეთ გააზრება.

7. კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა

კვლევის ფარგლებში მიღებული ინფორმაცია დამუშავდება კონფიდენციალურად.

მონაცემები შეიძლება იყოს:

- ☐ ანონიმური;
- ☐ ფსევდონიმიზებული.

მონაცემები გამოყენებული იქნება მხოლოდ კვლევის მიზნებისთვის და დამუშავდება მოქმედი კანონმდებლობისა და უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსის შესაბამისად.

8. ნებაყოფლობითი მონაწილეობა

კვლევაში მონაწილეობა არის სრულიად ნებაყოფლობითი.

თქვენ გაქვთ უფლება:

- უარი თქვათ კვლევაში მონაწილეობაზე;
- შეწყვიტოთ მონაწილეობა ნებისმიერ ეტაპზე ახსნა-განმარტების გარეშე;
- შესაძლებლობის ფარგლებში მოითხოვოთ თქვენი მონაცემების ამოღება კვლევიდან იმ ეტაპამდე, სანამ მონაცემები სრულად ანონიმიზებული ან კვლევაში ინტეგრირებული არ არის.

თქვენი გადაწყვეტილება არ მოახდენს გავლენას თქვენს აკადემიურ, პროფესიულ ან სხვა სტატუსზე.

9. დამატებითი ინფორმაცია

თუ გაქვთ შეკითხვები კვლევის შესახებ, შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ მკვლევარს:

მკვლევარი: _____

ელ. ფოსტა: _____

ტელეფონი: _____

10. ეთიკური დამტკიცება

კვლევა განხორციელდება საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსის შესაბამისად და, საჭიროების შემთხვევაში, განხილული იქნება უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ.

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

ინფორმირებული თანხმობის ფორმა

1. კვლევის შესახებ ინფორმაცია

კვლევის სათაური: _____

მკვლევარი / სტუდენტი: _____

ფაკულტეტი / საგანმანათლებლო პროგრამა: _____

აკადემიური ხელმძღვანელი (არსებობის შემთხვევაში): _____

საკონტაქტო ინფორმაცია: _____

2. კვლევის მიზანი

გთხოვთ, მოკლედ აღწეროთ კვლევის მიზანი და ძირითადი საკითხები.

3. კვლევაში მონაწილეობა

თქვენი მონაწილეობა კვლევაში შეიძლება მოიცავდეს:

- ☐ კითხვარის შევსებას;
- ☐ ინტერვიუში მონაწილეობას
- ☐ ფოკუს-ჯგუფში მონაწილეობას;
- ☐ დაკვირვებას;
- ☐ სხვა: _____

კვლევაში მონაწილეობის სავარაუდო ხანგრძლივობა: _____

4. შესაძლო რისკები და სარგებელი

შესაძლო რისკები:

შესაძლო სარგებელი:

5. კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა

კვლევის ფარგლებში მიღებული ინფორმაცია დამუშავდება კონფიდენციალურად.

მონაცემები შეიძლება იყოს:

- ☐ ანონიმური
- ☐ ფსევდონიმიზებული
- ☐ პერსონალური (მხოლოდ კვლევის მიზნებისთვის)

მონაცემებზე წვდომა ექნებათ:

- ☐ მხოლოდ მკვლევარს
- ☐ მკვლევარს და აკადემიურ ხელმძღვანელს
- ☐ კვლევით გუნდს

6. ნებაყოფლობითი მონაწილეობა

კვლევაში მონაწილეობა არის **სრულიად ნებაყოფლობითი**.

თქვენ უფლება გაქვთ:

- უარი თქვათ კვლევაში მონაწილეობაზე;
- შეწყვიტოთ მონაწილეობა ნებისმიერ ეტაპზე;
- შესაძლებლობის ფარგლებში მოითხოვოთ თქვენი მონაცემების ამოღება კვლევიდან.

თქვენი გადაწყვეტილება არ მოახდენს გავლენას თქვენს აკადემიურ ან პროფესიულ მდგომარეობაზე.

7. დამატებითი ინფორმაცია

კვლევის შესახებ კითხვების შემთხვევაში, შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ მკვლევარს:

ელ. ფოსტა: _____

ტელეფონი: _____

მონაწილეს განცხადება

ვადასტურებ, რომ:

- მივიღე საკმარისი ინფორმაცია კვლევის შესახებ;
- მქონდა შესაძლებლობა დამესვა კითხვები;
- ვეთანხმები კვლევაში მონაწილეობას ნებაყოფლობით.

მონაწილის სახელი, გვარი: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

შენიშვნა: ფორმა შეიძლება ადაპტირდეს კვლევის სპეციფიკის შესაბამისად.

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

კვლევის ეთიკური რისკების შეფასების ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. მკვლევრის / სტუდენტის სახელი, გვარი: _____

2. კვლევის დონე:

- ☐ საბაკალავრო
- ☐ სამაგისტრო
- ☐ სადოქტორო
- ☐ აკადემიური/სამეცნიერო პერსონალის კვლევა

3. ფაკულტეტი/პროგრამა/ერთეული: _____

4. კვლევის სათაური: _____

5. აკადემიური / სამეცნიერო ხელმძღვანელი: _____

6. კვლევის სავარაუდო პერიოდი: _____

II. კვლევის ზოგადი მახასიათებლები

კვლევა მოიცავს:

- ☐ ადამიანთა მონაწილეობას
- ☐ პერსონალური მონაცემების დამუშავებას
- ☐ სენსიტიურ თემებს
- ☐ მოწყვლად ჯგუფებს
- ☐ ონლაინ მონაცემების შეგროვებას
- ☐ საჯარო მონაცემების ანალიზს
- ☐ სხვა: _____

III. მონაწილეთა კატეგორია

კვლევის მონაწილეები შეიძლება იყვნენ:

- ☐ სრულწლოვანი პირები
- ☐ სტუდენტები
- ☐ თანამშრომლები
- ☐ არასრულწლოვნები
- ☐ მოწყვლადი ჯგუფები
- ☐ სხვა: _____

IV. შესაძლო ეთიკური რისკები

გთხოვთ მონიშნოთ კვლევასთან დაკავშირებული შესაძლო ეთიკური რისკები:

- ☐ ფიზიკური რისკი
- ☐ ფსიქოლოგიური რისკი

- ☐ სოციალური რისკი
- ☐ რეპუტაციული რისკი
- ☐ სამართლებრივი რისკი
- ☐ კონფიდენციალურობის დარღვევის რისკი
- ☐ მონაცემთა გაჟონვის რისკი
- ☐ სხვა: _____

V. რისკების შემცირების ზომები

გთხოვთ აღწეროთ, როგორ მოხდება შესაძლო რისკების მინიმიზაცია:

VI. რისკის შეფასება

გთხოვთ მიუთითოთ კვლევის სავარაუდო რისკის დონე:

- ☐ დაბალი რისკი
- ☐ საშუალო რისკი
- ☐ მაღალი რისკი

VII. რეკომენდებული ეთიკური განხილვის ტიპი

- ☐ გამარტივებული ეთიკური განხილვა
- ☐ სრული ეთიკური განხილვა

VIII. მკვლევრის დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ:

- კვლევის ეთიკური რისკები შეფასებულია კეთილსინდისიერად;
- მიღებულია შესაბამისი ზომები კვლევის მონაწილეთა უფლებების, უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობის დასაცავად;
- კვლევა განხორციელდება საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად.

მკვლევრის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

IX. ხელმძღვანელის შეფასება (არსებობის შემთხვევაში)

- ☐ ვეთანხმები წარმოდგენილ შეფასებას
- ☐ საჭიროებს დამატებით ეთიკურ განხილვას

კომენტარი:

ხელმძღვანელის სახელი, გვარი: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

კვლევის პროგრესის ანგარიში

I. ზოგადი ინფორმაცია

კვლევის სათაური: _____

მკვლევარი: _____

კვლევის დონე:

- ☐ სამაგისტრო
- ☐ სადოქტორო
- ☐ სხვა

ეთიკური დამტკიცების თარიღი: _____

II. კვლევის მიმდინარე სტატუსი

- ☐ მიმდინარეობს
- ☐ დასრულებულია
- ☐ დროებით შეჩერებულია

III. შესრულებული სამუშაო

IV. ეთიკური პირობების შესრულება

გთხოვთ დაადასტუროთ:

- ☐ კვლევა მიმდინარეობს დამტკიცებული პროტოკოლის შესაბამისად
- ☐ ყველა მონაწილემ მიიღო ინფორმირებული თანხმობა
- ☐ დაცულია მონაცემთა დაცვის პირობები

V. ცვლილებები

მოხდა თუ არა რაიმე ცვლილება კვლევაში?

- ☐ არა
- ☐ დიახ — აღწერეთ: _____

VI. შესაძლო პრობლემები ან რისკები

VII. დამატებითი ინფორმაცია

მკვლევრის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტი

ეთიკის განაცხადის ფორმალური შემოწმების ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

კვლევის სათაური: _____

განმცხადებელი (მკვლევარი / სტუდენტი): _____

ფაკულტეტი / პროგრამა / ერთეული: _____

კვლევის დონე:

- ☐ საბაკალავრო
- ☐ სამაგისტრო
- ☐ სადოქტორო
- ☐ აკადემიური / სამეცნიერო პერსონალის კვლევა

განაცხადის მიღების თარიღი: _____

განაცხადის მიმღები პასუხისმგებელი პირი: _____

II. განაცხადის ფორმალური შემოწმება

გთხოვთ მონიშნოთ წარმოდგენილია თუ არა შესაბამისი დოკუმენტები.

№ დოკუმენტი	წარმოდგენილია	არ არის წარმოდგენილი
1 ეთიკური განაცხადის ფორმა	☐	☐
2 კვლევის აღწერა / კვლევის დიზაინი	☐	☐
3 კვლევის მეთოდოლოგიის აღწერა	☐	☐
4 კვლევის ეთიკური რისკების შეფასება	☐	☐
5 მონაცემთა მართვის გეგმა (არსებობის შემთხვევაში)	☐	☐
6 კვლევის მონაწილის საინფორმაციო ფურცელი	☐	☐
7 ინფორმირებული თანხმობის ფორმა	☐	☐
8 კითხვარი (არსებობის შემთხვევაში)	☐	☐
9 მოწვევის/რეკრუტირების ტექსტი	☐	☐
10 სხვა თანდართული დოკუმენტები	☐	☐

III. განაცხადის ფორმალური შესაბამისობა

განაცხადი:

- ☐ სრულად არის შევსებული
- ☐ საჭიროებს მცირე დაზუსტებას
- ☐ არასრულად არის წარმოდგენილი

IV. ფორმალური შემოწმების შედეგი

- ☐ განაცხადი მიღებულია გამარტივებული ან სრული ეთიკური განხილვისთვის
- ☐ განმცხადებელს ეთხოვა დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენა
- ☐ განაცხადი დაბრუნდა არასრული დოკუმენტაციის გამო

V. შენიშვნები

VI. პასუხისმგებელი პირი

სახელი, გვარი: _____

პოზიცია: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____